

DESEMBRE 2017 - ANY XXXIX - NÚM. 152

LLUMD'OLI

PORRERES

CONTINGUTS

Què hi pots trobar en aquest número?

Les activitats de l'Agrupació i del
GEP, pàg. 4.

Informació local: hi trobaràs
el noticiari porrerenc, la
pluviometria i altres informacions
interessants, pàg. 10.

Una entrevista a en Felip, de la
Colla Jove de Dimonis, pàg. 12.

La "Vena artística", a la pàg. 14.

Les xafardereries del
"sabeu que...", a la pàg. 16.

Notes històriques, amb articles
sobre la ceràmica de Màlica i sobre
el desaparegut tren de Porreres, a
partir de la pàg. 17.

La nova secció "La veu del poble",
pàg. 20.

Creació, amb l'obturador, el
concurs fotogràfic, el glosàrium i
el poema, pàg. 22.

Llum del passat, pàg. 25.

Opinió, amb un article sobre el
futur del transport públic, pàg. 26.

Una entrevista a Noelia Munar,
directora de les excavacions al
Pou Celat i als Pagos, pàg. 28.

Els esports, amb un article sobre
l'ascens de la UE Porreres, una
entrevista al llavors president Jordi
"Güia", i l'activitat del Club d'Atletisme,
pàg. 30.

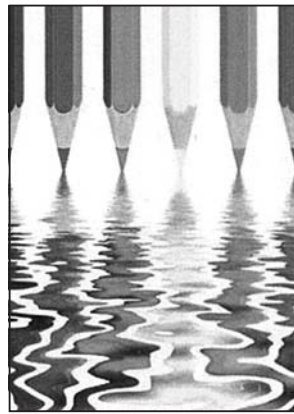
L'Espai escolar, amb un
reportatge dels alumnes de 2n
ESO de l'IES Porreres, pàg. 34.

La secció "de Porrera a Porreres",
pàg. 36.

La XIV trobada de Premsa
Forana, pàg. 38.

ESTANC - PAPERERIA

ANTÒNIA M^a

Tabac - Revistes - Premsa - Regals
Llibres de text - Fotocòpies en color

C/ Sant Roc, 2
Tel i fax: 971 16 80 05
07620 - PORRERES

MANIS

C/Almoína 30, Porreres.
Tel: 971 16 84 56

EL LLUM D'OLI TAMBÉ ÉS VOSTRE

T'agradaria veure publicada la teva opinió al Llum d'Oli?
Tens alguna queixa, suggeriment o proposta? Vols col·labo-
rar amb nosaltres? Ara pots fer-ho a través de l'adreça [llum-
doliporreres@gmail.com](mailto:llum-doliporreres@gmail.com)

També ens podràs trobar al local de l'Agrupació
(C/ d'en Mago, 6) cada dimarts de 18h a 19h.

I, si t'interessa, pots consultar els números
digitalitzats fins el 1996 a l'apartat
«Llum d'Oli» del nostre blog
(www.agrupacioculturalporreres.blogspot.com)
a través de l'enllaç amb la biblioteca digital
de la UIB. Si desitges consultar algun número
posterior al 1996, només ens ho has de dir o
venir al local en l'horari anteriorment esmentat.

*Volem ser la veu del poble.
El Llum d'Oli és cosa de tots!*

VOLEM CRÉIXER

Desembre del 2017 - Núm. 152
Dipòsit Legal PM 76/1979

Edita:

Agrupació Cultural de Porreres
Carrer d'en Mago, núm. 6
www.agrupacionculturalporreres.blogspot.com
www.facebook.com/acporreres
www.facebook.com/llumdoliporreres

Coordinació:

Catalina Maria Garí Blanch
Sebastià Lliteres Lliteres
llumdoliporreres@gmail.com

Consell de redacció:

Llúcia Salleras Julià
Bartomeu Garí Salleras
Joana Mora Cerdà
Joan Barceló Barceló

Col·laboradors/es:

Maria Barceló Crespi
Germanes Barceló-Crespi
Joan Barceló Fusteret
Joan Ferrà Sansó
Bartomeu Garí Salleras
Caterina Gornals Miralles
Núria Macip Simó
Joana Mora Cerdà
Tòfol Noguera Font
Jaume Rosselló Tomàs
Llúcia Salleras Julià
Antoni Sastre Vanrell
Antoni Sorell Mora
Francesc Servera Veny
Simó Tortella Sbert
Associació Premsa Forana
C.A. Porreres
IES Porreres

Fotografies:

Simó Tortella Sbert
Sebastià Lliteres Lliteres
Arxiu Agrupació Cultural

Correcció lingüística

Catalina Maria Garí Blanch

Coberta:

Fotografia cedida per Sebastià Mestre Cerdà, una de les guanyadores del concurs fotogràfic del número 151.

Imprimeix:

Gràfiques LLOPIS, S.A.
Tel. 971 58 04 89
e-mail: disseny@grafiquesllopis.com

Els articles publicats reflecteixen únicament l'opinió dels seus autors.

El 2017 ha acabat. Teniu a les mans, estimats lectors, el número de desembre, el darrer d'aquest any. I entrem de ple al 2018, que complirem 40 anys d'història com a publicació. Com ja hem dit en diverses ocasions en altres editorials, aquesta revista mai s'ha amagat dels valors que defensa, com tampoc ho ha fet l'Agrupació Cultural. No volem ser un simple recull de folis que informi del dia a dia del poble: en l'era digital i de la informació, les notícies diàries corren com la pólvora i no és necessari que una revista trimestral es faci ressò de tot.

Sempre hem pretès anar més enllà: aprofundir en les coses que consideram més rellevants, entrevistar a qui té alguna cosa per dir, denunciar allò que creim que no funciona bé, divulgar coneixements històrics, transmetre i difondre la necessitat de lluitar pel nostre patrimoni (arquitectònic, lingüístic, etnològic, cultural...) i tantes altres coses.

Per això, quan aquells qui han investigat i lluitat per a la difusió de la memòria democràtica d'aquest país i pels drets de les víctimes del Franquisme necessiten un altaveu que no tengués por de parlar d'aquest tema, el Llum d'Oli els va fer i els fa costat.

També per això, quan hem cregut que el nostre patrimoni es trobava malmès, hem estat els primers en denunciar-ho i fer una crida per a la seva protecció.

Guiats pel mateix motiu, quan hem observat actuacions poc democràtiques i/o violentes contra part de la ciutadania també n'hem fet ressò i ho hem denunciat, posant-nos al costat de l'oprimit, l'únic vàlid en situacions d'injustícia.

Ha estat també aquesta voluntat de lluitar per viure en un món millor el que recercava el Llum d'Oli quan s'esforçava per reflexionar sobre (i amb) la gent nouvinguda i els seus motius per partir del seu país i venir a compartir aquesta illa nostra, de tots.

I, òbviament, aquests valors també ens han duit sempre a defensar els drets de la dona, com no podria ser d'altra manera. Especialment, en una època en què pareixia que aquesta era una pantalla superada però que s'ha demostrat que ni de bon tros és així. Per això, sempre cercam dignificar mitjançant diverses eines el paper de la dona dins la societat porrerenca.

I, finalment, per aquesta voluntat de donar resposta a les qüestions més importants en cada moment històric, hem volgut donar veu a tota persona i entitat interessada en publicar la seva opinió a través de les nostres pàgines.

Amb aquestes línies de l'editorial volíem cridar-vos l'atenció en dos aspectes concrets: el primer d'ells, agrair-vos la vostra col·laboració amb la revista. Si estau llegint aquestes línies, o bé és que heu comprat la revista, o us ha arribat perquè sou subscriptors, o simplement la llegiu a qualche bar o cafè. En tots tres casos, gràcies. Vosaltres sou el motiu de la nostra existència durant gairebé 40 anys.

I el segon aspecte és l'altra cara de la mateixa moneda: us necessitam per seguir endavant. Volem arribar a més gent, a més cases, a més cafès, a més joves, a més nouvinguts, a més comerços. Volem, també, acollir entre les lletres que omplen aquestes pàgines a més col·laboradors (sense els quals tampoc no existiríem) que ens ajudin a millorar la nostra tasca i a explicar el que passa a la nostra vila.

Sense ànim d'atribuir-nos cap mèrit especial, podem dir que ningú pot obviar la revista si vol estudiar el passat i present del poble. Per això, pensam que és important créixer, renovar-nos, millorar constantment. I per complir aquest objectiu, us convidam a projectar el Llum d'Oli cap al futur i a eixamplar la família que conformam llegint-nos, difonent cada número, seguint-nos al facebook, fent-vos subscriptors, escrivint a les nostres planes... en definitiva, donant llum al nostre camí, que també és el vostre.

Que tinguem tots plegats un venturós 2018.

I EIXIDA CULTURAL I PAISATGÍSTICA A LES TERRES DEL PARIATGE

El diumenge, dia 1 d'octubre començaren les eixides culturals i paisatgístiques del present curs 2017-2018. En aquesta ocasió es va fer un recorregut per terres del Pariatge. A la sala de plens de l'Ajuntament d'Andratx, Joan Carles Lladó, tècnic municipal de Patrimoni, oferí una lliçó sobre el municipi, amb paraules i imatges. Es visità l'església parroquial andritxola i la torre de defensa de Sant Telm. S'arribà fins a la platja de Sant Telm on es dinà mentre hom gaudia d'una bella panoràmica amb l'illot del Panteleu i l'illa de la Dragonera al fons.

VISITA AL POBLAT TALAIÒTIC DEL POU CELAT

Diuenge, dia 8 d'octubre visitarem el poblat talaiòtic del Pou Celat. La historiadora i coordinadora de les tasques de neteja i condicionament del jaciment, Noelia Munar Cruz ens explicà, d'una manera molt didàctica, els detalls del poblat i l'estat de la neteja. Volem aprofitar aquestes pàgines per donar l'enhorabona a la regidoria de cultura per

dur a terme aquesta iniciativa que segurament donarà un valor –més que merescut– al patrimoni arqueològic del municipi.

EL BALL DELS COSSIERS: PRESENT I FUTUR

Enguany hem recuperat la taula rodona que anys enrere l'Agrupació organitzava dins el programa de la Fira de Porreres. Divendres, 27 d'octubre en col·laboració amb els Xeremiers de Porreres, organitzarem una taula rodona sobre *El ball dels cossiers: present i futur*. Comptarem amb la inter-

CONFECCIÓ A MIDA
 DISSENY INTERIOR
 DECORACIÓ TÈXTIL

Chitón
 DECORACIÓ

www.chitondeco.com info@chitondeco.com

DAGMAR & ERICH FUSS
 07260 Porreres/Mallorca Tel. 971-16 82 57
 Ctra. Porreres – Campos km 0,4 Fax 971-16 85 28

BM Esport - Sabates
 Ballester Melià

C/ L'Almoina, 19 Tel. 971 16 82 76
 07260 PORRERES Tel. Part. 971 64 74 21

venció de representants dels cossiers d'Alaró, Algaida, Manacor i Montuïri. Moderà la taula Francesc Melià.

Presentà l'acte Joana Mora, presidenta de l'Agrupació, qui dedicà unes paraules en record a Aina Sansó, persona imprescindible d'anomenar quan es parla dels cossiers, sobretot dels de Manacor, dels quals en fou una de les recuperadores. Gràcies Aina. T'enyoram.

CONCENTRACIÓ PER LA LLIBERTAT DELS PRESOS POLÍTICS

Juntament amb l'Assemblea Popular, dia 3 de novembre convocàrem la població de Porreres que se sentís interpel·lada a concentrar-nos contra l'empresonament cautelar dels presidents d'Òmnium Cultural, Assemblea Nacional Catalana i als consellers, conselleres i vicepresident de la Generalitat de Catalunya, després d'un judici amb un marcat biaix ideològic que demostra la voluntat de l'Estat de castigar als independentistes per voler decidir el seu futur. Davant un centenar de persones, Joan Ballester i Joana Mora llegiren un manifest per defensar la llibertat dels presos. Llúcia Salleras i Jaume Rosselló, ajudats dels assistents, tancaren l'acte cantant "Què volen aquesta gent?", emocionant i recordant altres temps obscurs que hagué de viure aquest país.

II EIXIDA A POLLENÇA

El diumenge, dia 5 de novembre es va visitar el poble de Pollença amb l'objectiu de resseguir la figura de mossèn Miquel Costa i Llobera. Els assistents pogueren fer un reco-

rrgut urbà pels indrets que recorden l'insigne poeta i llegir alguns dels seus poemes.

UN ANY A LA FUNDACIÓ VICENÇ FERRER

Dissabte, dia 18 de novembre la jove porrerenca Xesca Rosselló Gornals va ser convidada per l'Agrupació per

BAR
CA'N
GUILLEM
 ENTREPANSTAPESPIZZES

AV. BISBE CAMPINS, 1 PORRERES 971 647 495

Estanc Can Poo

Segells de goma. Tota casta d'impresos d'impremta.

Havans gravats per a festes.

Llibres de text. Revistes. Articles de papereria.

Juguets. Perfumeria. Articles de regal

Avinguda Bisbe Campins, 12 • Porreres.

Tel. 971 16 66 36 - Fax: 971 64 70 24

explicar-nos la seva experiència com a voluntària de la Fundació Vicenç Ferrer a l'Índia.

Na Xesca, professora d'anglès, decidí deixar el seu poble i Mallorca per anar-se'n un any de voluntària a l'Índia. El seu objectiu era contribuir, participar i col·laborar amb la tasca educativa a les zones rurals d'aquest país. La xerrada de na Xesca, molt ben estructurada, demostrà entusiasme i estima per la feina feta amb els infants d'aquestes zones. Enhora-bona!

50 ANYS DE LA DESAPARICIÓ DEL TREN DE PORRERES

“Fa 50 anys que el tren que passava per Porreres (línia Palma – Santanyí) va fer el darrer viatge”. Així començà la xerrada na Maria Antònia Nicolau Rosselló dissabte, dia 2 de desembre. La majoria de les persones assistents gaudiren de fer memòria

dels anys que el tren passava per Porreres i era el mitjà de transport utilitzat per anar a Ciutat. Entre anècdotes, comentaris i noves informacions sobre el tren, na Maria Antònia ens va fer passar una vetllada molt agradable.

III EIXIDA CULTURAL I PAISATGÍSTICA AL PLA DE MALLORCA

El diumenge, dia 3 de desembre va tenir lloc la III eixida cultural i paisatgística del present curs. En aquesta ocasió, l'eixida discorregué per camins secundaris del Pla de Mallorca, per racons entre Sencelles, Costitx i Llubí. Entre

altres indrets d'interès, es visitaren el santuari prehistòric de son Corró (Costitx) on es trobaren els famosos caps de bou, l'oratori del Sant Crist del Remei (Llubí), i les esglésies parroquials de Costitx i Llubí.

TALLER DE NEULES

Dissabte, dia 9 de desembre al local social es va dur a terme un taller de neules de paper a càrrec de Joana Toledo, tota una mestra especialista amb aquesta tècnica. Tisores de brodar i fotocòpies de diferents models foren les eines que utilitzaren les persones que assistiren a aquest taller nadalenc.

Les neules de paper, que antigament es feien amb pasta de farina sense llevat i que més tard foren substituïdes per les de paper, són una de les decoracions nadalenques més tradicionals de Mallorca. Joana Toledo té una magnífica col·lecció de més de 600 neules amb diferents motius decoratius.

PRESENTACIÓ DEL DIARI JORNADA

L'Agrupació i l'Assemblea Popular acolliren dissabte, dia 16 de desembre la presentació del diari *Jornada*. Participaren en la presentació Lúcia Salleras Julià, excoordinadora del

PORRERES - tlf. 971 64 73 16

Llum d'Oli, Sebastià Lliteres, coordinador actual, i Neus Tur, membre del consell de redacció del nou diari cooperativista.

Neus Tur explicà el perquè d'aquest projecte i les seves característiques, a més de fer referència (i coincidint amb Sebastià i Llúcia) a la necessitat de tenir mitjans de comunicació sense lligams amb els grans grups empresarials i financers i que informin, per tant, des de la perspectiva de la població treballadora. També destacà la necessitat de tenir un diari en paper cada dia en llengua catalana i amb

abast a tots els Països Catalans, compromès amb les lluites transformadores que es donen a la nostra societat, des del cooperativisme. Des del Llum d'Oli els desitjам molta sort en aquest nou projecte.

PASSEJADA CULTURAL PER CIUTAT

El dia 27 de desembre, per acabar les activitats d'enguany, l'Agrupació Cultural va convocar una passejada per Ciutat com ve fent en els darrers anys.

Es va visitar el castell de Bellver, fer un recorregut pel casc històric i en concret per la zona de Sant Jaume i veure una exposició sobre mitologia clàssica al CaixaForum.

Última Hora, Pere Bota

MARIA BARCELÓ, PREMI JOSEP M. LLOMPART

La nostra col·laboradora Maria Barceló i Crespi ha rebut el guardó Josep Maria Llompart dels Premis 31 de Desembre, concedits per l'Obra Cultural Balear. Un premi de gran prestigi que des d'aquestes pàgines volem celebrar juntament amb ella. La ingent tasca de na Maria en favor de la nostra història, cultura i llengua (i pel nostre poble) ha valgut aquesta important consideració per part de l'entitat cultural més important del nostre país. La més sincera enhorabona, Maria!

LLG FUSTERIA

LLITERAS GARI

Portes i Cuines fetes a mida

C/. Major, núm 61 - 07260 PORRERES (Mallorca)

Taller: Ctra. Porreres - Montuiri, Parcela 250

Telef. i Fax 971 16 84 66

ACTIVITATS GEPERUDES

BARRANC DE SA GÚBIA - MUNTANYA - RAIXETA - RAIXA 01/10/17

Per començar aquesta ruta, partírem de l'aparcament de Raixa pel Camí Vell de Palma i ens desviàrem pel camí del barranc seguint per un camí de carboners fins el camí de Muntanya i, des d'aquí, cap el Coll del Cingle de la Milana.

Per continuar el camí, prenguérem davallada cap el torrent de Raixa i vàrem tenir la sort de veure un voltor que es menjava una cabra: amb tots els anys que duim trescant per la serra fou la primera vegada que vàrem poder gaudir d'un espectacle com aquest. A Raixeta, que de cada vegada està més esbucada, dinàrem i agafàrem altra vegada el camí, aquest pic cap a Raixa, i donàrem per acabada la sortida.

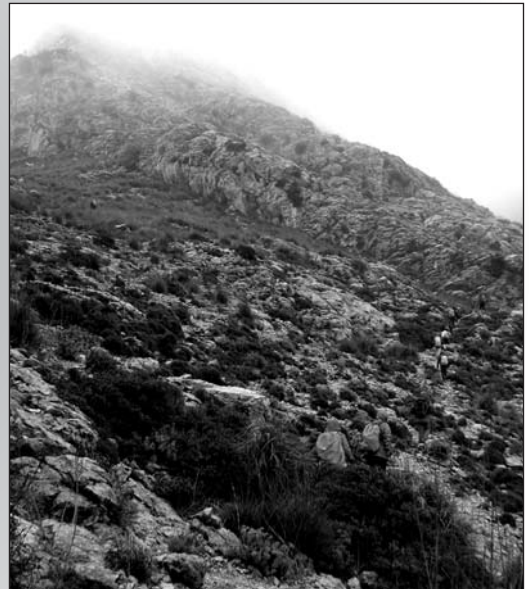

PUIG DE SA FONT - TOSSALS VERDS 22/10/17

El dia 22 d'octubre es presentava un poc ennigulat a Porreres, però, així i tot, decidírem partir. Prenguérem camí i, una vegada, arribats a l'embassament de Cúber, més níguls i els cims ben tapats. «Al mal temps, bona cara», i així que «cametes me valguen» i per amunt s'ha dit.

Agafàrem el GR (sigles que es refereixen a «sender de gran recorregut senyalitzat i homologat») cap el Coll de la Coma dels Ases i d'aquí ens enfilàrem cap el Puig de la Font (1.071 m.), emperò abans d'arribar-hi va començar a ploure i a mesura que anàvem pujant de cada vegada més aigua, per això decidírem tornar per avall, ja que teníem pensat pujar el Puig de les Bassetes.

Quant enllaçàrem amb el GR, aturà de ploure, però els cims seguien ben coberts i decidírem anar per la Coma dels Ases cap el pas Llis i als Tossals Verds. Davallàrem per agafar el canal d'Emaya i passar així per la Canaleta de Solleric i els túnels del Canal fins a l'embassament, i cap a la vila que hi falta gent!

FONT DES NOGUER - COMELLAR DES PRAT 26/11/17

Segon intent de pujar al Puig de les Bassetes i segon dia passat per aigua i boira. Sortírem ben prest de la Font des Noguier amb un temps d'aquells de «si plou o no plou», pel costat del canal que du l'aigua del Gorg Blau passant pel Coll dels Coloms, i cap a la Font del Prat on reprenguérem forces.

Agafàrem el tirany que ens du cap al Comellar del Prat i quan sortíem de l'alzinar va començar a fer quatre gotes, però cada vegada més aigua i boira...i què feim? —ens demanàvem. Idò per avall i en arribar als cotxes sortí la idea d'anar a fer un arròs brut, i així no ho perderem tot.

INCIVISME I BRUTOR

Ses Planes. Magdala Servera

Ja fa mesos que diverses persones i entitats, entre les quals l'Assemblea Popular, denuncien via xarxes socials que al Camí de ses Planes, el revolt de la cimentera s'està convertint en un abocador de fems descontrolat. Tenim constància que l'Ajuntament hi envià personal a posar unes etiquetes a les bosses per alertar de la inconveniència de llençar allà el fems, i més tard es recollí el fems. Tanmateix, des de llavors, hi ha qui torna a llençar-hi bosses i per això l'abocador s'ha anat fent més i més gran, com es pot veure a la fotografia presa a mitjans de desembre.

És hora de posar-hi remei: sabem que no tot és culpa de l'Ajuntament (que ja ha pres mesures), sinó que és un problema d'incivisme. Amb una paraula: la gent és bruta. El manteniment del nostre entorn natural i del nostre patrimoni ens correspon a tots i cadascun de nosaltres. Si observau aquests comportaments incívics, denunciau-ho. Ens consta que no és l'únic indret en una situació semblant.

Si voleu que la revista es faci ressò d'algunes d'aquestes problemàtiques, contactau amb nosaltres per correu electrònic o en persona (llumdoliporreres@gmail.com).

LLEGEIX
LLUM D'OLI

PLUVIOMETRIA

Germanes Barceló-Crespí

OCTUBRE

Dia	
2	2,2 litres/m ²
3	0,2 litres/m ²
18	16,5 litres/m ²
19	6,8 litres/m ²
22	3,7 litres/m ²
Total	29,4 litres/m²

NOVEMBRE

Dia	
4	3,5 litres/m ²
5	10,2 litres/m ²
9	5,5 litres/m ²
12	0,3 litres/m ²
25	1,1 litres/m ²
26	1,6 litres/m ²
28	8,3 litres/m ²
29	5,4 litres/m ²
Total	35,9 litres/m²

DESEMBRE

Dia	
1	21,2 litres/m ²
2	0,8 litres/m ²
11	3,0 litres/m ²
15	0,4 litres/m ²
18	3,9 litres/m ²
19	2,5 litres/m ²
20	3,9 litres/m ²
26	7,9 litres/m ²
Total	43,6 litres/m²

RESUM PLUVIOMÈTRIC DEL 2017

Mes	
GENER	170,3 litres/m ²
FEBRER	40,1 litres/m ²
MARÇ	43,6 litres/m ²
ABRIL	5,3 litres/m ²
MAIG	4,4 litres/m ²
JUNY	78,7 litres/m ²
JULIOL	0,8 litres/m ²
AGOST	6,3 litres/m ²
SETEMBRE	70,0 litres/m ²
OCTUBRE	29,4 litres/m ²
NOVEMBRE	35,9 litres/m ²
DESEMBRE	43,6 litres/m ²
Total	528,4 litres/m²

NOTICIARI PORRERENC

Simó Tortella i Toni Sorell

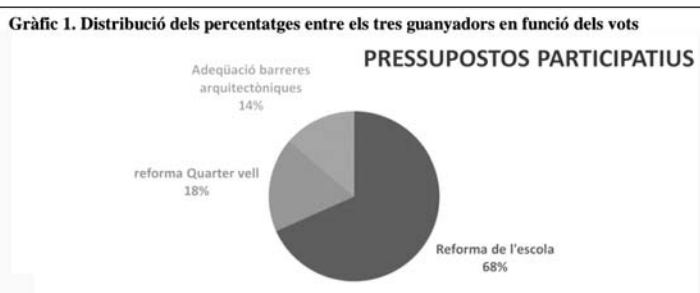
OCTUBRE

Porrreres ha acollit la primera edició de l'EDCAMP, un espai de trobada i diàleg per posar en comú aspectes relatius a la docència. Un centenar de persones, la majoria professors, va acudir a la cita, a l'institut porrrerenc. Parlaren, per exemple, d'educació emocional, cooperació i aprenentatge, noves tecnologies aplicades a la docència o motivació de l'alumnat.

NOVEMBRE

Les votacions dels pressupostos participatius 2018 de l'Ajuntament varen rebre una bona acollida, especialment a través d'internet, més de 500 persones varen votar per elegir entre algun dels 14 projectes finals. Els resultats, que podeu veure al gràfic extret de les xarxes socials de l'Ajuntament, donaren la primera posició a l'opció de reforma del pati de l'Escola Nova, la segona a la reforma del Quarter Vell (projecte de la "casa del poble") i la tercera a l'eliminació de barreres arquitectòniques. Els 100.000€ totals es repartiran entre les tres opcions a raó del percentatge de votació obtingut.

DESEMBRE

La Conselleria d'Educació anuncia que els pressupostos de 2018 contempnen l'ampliació de l'Escola Nova. Actualment, dues aules del desaparegut Casal Jove i una de prefabricada serveixen per donar cabuda a tots els alumnes. A l'espera dels plànols, des del centre confien que el Govern construirà una nova ala amb capacitat per a 8 aules. No es contempla als pressupostos l'ampliació de l'IES Porrreres, un altre centre mancat d'espai. Però la Conselleria podria habilitar-ne una partida especial per assumir les obres.

Llum verda a una part del darrer tram de la ronda de circumval·lació del poble. El Consell insular invertirà un milió d'euros, previstos als pressupostos de 2018. Es construirà el bocí de ronda que quedà sense obrir i pavimentar, i d'aquesta manera es preveu un pla de circulació que permeti descongestionar el casc urbà. En qualsevol cas, aquest milió d'euros no serà suficient per completar del tot la ronda. Mancaran uns 300 metres per construir, els més propers a la carretera de Vilafranca.

Xavier Valvé guanya el primer premi del Certamen Literari Vila de Porreres en la categoria de narrativa. Està dotat amb quatre mil euros, i Edicions Baleària editarà l'obra, titulada "L'embogidor de dones". D'altra banda, el premi de poesia ha recaigut en l'obra "Les síquies de l'eixutesa", de Joan Antoni Cerrato. El premi són dos mil euros. En aquesta primera edició s'han presentat 40 obres, 20 en cada categoria.

Nou mercat a la vila. Algaida, Montuïri i Porreres han signat un acord innovador que permetrà gaudir d'un mercat itinerant i de proximitat. "Dissabtes de pam a pam" neix amb la intenció d'oferir alternatives al mercat convencional i pretén potenciar l'artesania local. Se celebrarà els tres primers dissabtes de cada mes. El primer, a Porreres; el segon, a Algaida i el tercer a Montuïri. Està previst que comenci a rodar el mes de març vinent.

El Grup Foganya, que aquest 2018 complirà 40 anys, va tornar a arromangar-se de bon de veres per preparar les carrosses dels reis, com fan des de 1978. Aquest any les temàtiques foren un arbre musical, el pas del temps i els jocs i els esports; totes elles d'una gran bellesa i originalitat. La feina feta cada any de forma voluntària per tots els seus membres, mereix un reconeixement públic i notori: des d'aquestes pàgines volem agrair de tot cor al Grup Foganya la seva feina desinteressada des de fa quatre dècades, no només amb la preparació de les carrosses, sinó també per la seva contribució a la dinamització cultural i artística de la nostra vila. Els animam a seguir endavant amb tot el que fan i a recuperar aquella vitalitat del teatre de fa anys, que tants bons moments ens va donar i que ens duu grans records. Gràcies, Grup Foganya!

UN HORABAIXA AMB LA COLLA JOVE DE DIMONIS

Joan Ferrà Sansó

Assegut a un dels bars de la Plaça de la Vila, contemplo un grup d'infants que juguen. Em crida l'atenció que cap d'ells està pendent del mòbil ni de cap tauleta digital. Corren i boten, però no acabo de distingir què fan exactament. Lluny de semblar un joc per entretenir-se, els veig ben concentrats i amb unes pautes concretes que tots segueixen fil per randa tota l'estona.

Entre ells, veig en Felip Sánchez (Porreres, 2008). Llavors comprenc que deuen ser els membres de la Colla Jove de Dimonis del poble. M'hi acost per observar-los amb més atenció i convertir-me en espectador de l'assaig general al mig de la plaça.

Parlo amb en Felip, que només té 9 anys, però mostra tal enteresa i intergritat quan conversem sobre les seves

curolles de la cultura popular que sembla ben bé un adult.

Felip, d'on va sorgir la idea d'una colla infantil?

A jo m'agraden molt els dimonis des de sempre, per això vaig demanar als meus amics si els faria il·lusió ser dimonions. Amb l'ajuda del dibuixant porrerenc Miquel Morlà i de les nostres mares, vàrem aconseguir crear la colla. L'any passat, el primer any, vàrem anar «a tope» perquè tot estés enllestit per a l'estrena el primer dia de les festes de Sant Roc.

Pareix que estau ben organitzats i que no vos falta de res. Com funciona la colla?

Som un grup d'amics, hi ha en Sergi Rua, en Miquel Galmés, en Toni Tous, n'Àngel Mas i jo mateix. Tenim uns

estatuts que vàrem presentar a la batlessa Francisca Mora per donar-nos a conèixer. Una de les coses que diuen els estatuts és que hem de ser bons amics i portar-nos bé.

Quins dies són els que sortiu a ballar? Teniu al llarg de l'any alguns dies definits per sortir o sortiu quan trobau?

Sortim dia 9 d'agost i feim el primer ball davant l'Ajuntament per donar el sus a les festes de Sant Roc. Durant les celebracions, també sortim a ballar el dia de la festa del carrer de Sant Roc i el dia de la festivitat, dia 16. Aquestes dates, durant les festes d'estiu, ballam amb el caparrot; en canvi, el dia dels foguerons de Sant Antoni (a Porreres celebrat el dissabte més proper al 17 de gener), sortim a ballar per les fogueres amb les nostres màscares.

Cada quan assageu?

Feim els assajos durant l'estiu per preparar els balls. Assagem durant el juliol i a partir de principis d'agost començam a fer els assajos generals per tenir-ho tot enllestit a l'hora de sortir a ballar. Nosaltres tenim dos balls i una cançó que la va crear mon pare –també Felip Sánchez de nom, membre de la colla xeremiera.

Coneixes altres pobles de Mallorca o arreu de les Illes que tinguin colles infantils? Ja heu anat a ballar a fora poble?

Els dimonions no sortiran a ballar a fora poble. En tot cas, hauria de ser per una ocasió molt especial si mos conviden; com per exemple la troba-

D'esquerra a dreta: Miquel Galmés Català, Felip Sánchez Ferrando, Toni Tous Roig, Àngel Mas Jorquera i Sergi Rua Cadenas.

da de dimonions que es fa a sa Pobla. I és que a molts pobles que celebren Sant Antoni, com sa Pobla mateix, també tenen colles infantils de dimonis similars a les dels adults.

Dimonis, gegants... Felip, quantes activitats tens en marxa?

Jo vaig a ball de bot, això fa que pugui ballar com a gegantó i com a dimonió. També toc el tamborino, però ho he deixat un poc al marge perquè no puc ballar i tocar al mateix temps.

Felip, els adults sovint diuen que els infants i joves d'avui en dia són més «vagos» que abans, que estan tot el dia amb el mòbils sense fer res... Però tu i els teus amics sou un clar exemple que des de petits es poden tenir curolles molt interessants. Quin consell donaries als nins de la teva edat per què passin menys temps davant les pantalles i

participin més de la cultura popular de la nostra illa?

Jo els diria que si participessin a les festes s'ho passarien més bé! Els diria que si s'esforcessin, podrien fer coses noves per les festes. No ens ha de fer peresa!

Són joves, molt joves. Però els veig ben organitzats i, sobretot, amb les idees clares. Em sorprèn gratament la capacitat d'aquests infants per crear del no res –i sense cap ordre adulta– una cosa que no existia al nostre poble. Els continuo mirant una estona més mentre assagen. Estic satisfet de pensar que mentre hi hagi al·lots com en Felip i els seus amics, els elements patrimonials del nostre imaginari popular seguiran enllaçant generacions. La Colla Jove de Dimonis de Porreres és un clar exemple per demostrar que l'edat no és un impediment per fer realitat les iniciatives quan hi ha entusiasme. Avui en dia,

en un món exageradament digitalitzat, és un gust tornar a veure al·lots fent-se seu el carrer!

Graduat Social

Av. Bisbe Campins, 3
07260 PORRERES
Tel. 971 16 80 38

BIEL CORTÉS

Caterina Gornals Miralles

En Biel Cortés *Llauner* o de *Bàrbara-Art* va néixer a Porreres el 1944. De petit va estudiar a can Toni *des Misser*, va seguir una educació pública i va continuar els seus estudis a l'institut laboral de Felanitx fins els 15 anys, moment en què va deixar d'estudiar i es va iniciar en el món laboral, ja que la feina li cridava més l'atenció.

Va fer alguna altra feina abans de dedicar-se al món de la llauna?

No, ja vaig començar aquí al taller, on hi havia madò Aina que va ser qui me va ensenyar l'ofici. Al taller fèiem motlles, embuts, regadores, senalles de veremar, llauradors... tot de llauna.

I per què va triar l'ofici de llauner?

Era el negoci familiar. El meu pare i la meva mare ja treballaven aquí i jo vaig seguir el seu camí. D'això ja fa 58 anys.

Heu treballat amb altres materials, a més de la llauna?

Al principi només utilitzàvem llauna i zinc, però després vàrem començar a treballar amb l'aram, amb el qual vàrem fer cents i cents de poals. També afegirem el llautó per fer les làmpades i aplics, i ara utilitzo l'acer inoxidable per elaborar els motlles i elements que s'utilitzen a la cuina.

Si ho recordeu, quin és el primer producte que féreu?

Al principi, com que no sabia començar i acabar una peça sencera jo tot sol, només feia voretetes. Però sí que recordo perfectament que quan vàrem començar a fer feina amb l'aram un home ens va demanar un poal i li vaig fer jo. Al cap de poc temps molta gent ens comanava aquest tipus de poals i en vàrem fer centenars. Va ser per això que un dia vaig anar a xerrar amb ell i li vaig demanar si li podia canviar el seu per un de nou. Gràcies a això ara tenc el primer poal que vaig fer aquí.

Quins productes feis i quin és el "producte estrella" de Bàrbara-Art?

Actualment faig motlles per fer crespells, per fer panades, per guarnicions, per coques d'albercoc, pizzes... i làmpades i aplics de paret. Realment, es pot dir que els aplics són el producte que més venem per la relació qualitat-preu, ja que les làmpades són més cares.

Sou Mestre Artesà Llauner, per tant, el procés d'elaboració d'una làmpada o aplic és el mateix que en els seus inicis?

Sí, exactament igual. Primer muntam l'estructura metàl·lica, ho soldam, després es pinta o es fa envellir, segons el resultat que volem aconseguir i, finalment, posam els vidres.

Heu vist canvis en les comandes i la quantitat de productes que produïu?

Sí, es nota molt. Actualment venem la meitat de fanals que en el 2008.

Vista aquesta disminució de la producció, com veieu el futur dels artesans?

La veritat és que molt complicat a causa de la industrialització dels productes, la facilitat per comprar via Internet... això afecta molt el petit comerç, però jo intentaré continuar uns anys més.

Heu tengut algun encàrrec de més rellevància o algun famós que hagi passat per la vostra botiga?

Sí, he tengut comandes de persones famoses com na Dolores Beltrán o na Rosario Nadal, per a qui vaig fer deu làmpades. Però relacionat amb gent famosa tenc una anècdota curiosa per afegir. Un dia va entrar a la botiga un home que em va demanar un piano i una caixa que tenia aquí i em va dir a veure si podia pagar amb un taló. Jo no em vaig fiar, perquè certament no sabia si aquell taló tendria fons i no el coneixia a ell, per això li vaig dir que amb un taló, no. Ell em va dir que primer anés a cobrar el taló i després li

enviés el producte. Quan em va donar el taló era el guitarrista flamenc Paco de Lucía!

Finalment, heu elaborat alguna peça més important o alguna que no vos pensàveu mai fer?

Una peça molt important per a mi és el canelobre *Terres fruteres* per a la Mare de Déu de Montis-ion, fet amb llautó i estany pur. Però també hi ha dues peces que no me pensava mai fer. La primera és un fanal gros de sis llums, i la veritat és que es ven, i l'altra és un betlem minimalista que fa dos anys que vaig començar a fer.

Bàrbara-Art
DECORACIÓ - ANTIC

Gabriel Cortés

MESTRE ARTESÀ LLAUNER
FANALS MALLORQUINS - RESTAURACIÓ DE METALLS

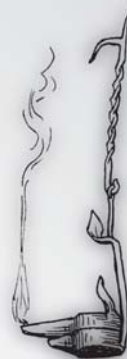
Pl Molí de N'AMENQUAL, 10 - Telèfon i Fax 971 64 72 41 - 07260 PORRERES

SABEU QUE...

- ...com que es Xibic ha acabat es remuc, ara aquesta secció l'escriurem entre els dos coordinadors i tots aquells que ens vulguin inspirar? De ben segur que trobarem qui vulgui xafardejar i riure una estona amb nosaltres, que d'això es tracta!
- ...aquesta revista va rebre telefonades des de les altes instàncies polítiques porrerrenques? Un dels "sabeu que..." de l'anterior número no va agradar. Volem remarcar que la nostra intenció és fer riure un poc i intentar fer alguna crítica utilitzant la ironia o l'exageració, i mai ofendre ningú.
- ...hi ha qualque viu que sense anar coix o tenir-ne necessitat aparca a la zona de discapacitats del centre sanitari? Saps si un dia ho ha de mester de veres...
- ...els coloms que la Parròquia va "treure de la casa" provoquen merdes, plomissó i coloms morts que perjudiquen als veïnats d'aquest barri? Més de 30 famílies han firmat perquè l'Ajuntament els ajudi a posar solució. Però a aquest pas, ni aigua de cisterna ni finestres sense merdes. I nosaltres que pensàvem que almanco la pròpia Església respectaria l'animal en què es reencarnà l'Esperit Sant...
- ...després de mesos que alguns veïnats i veïnades del carrer de la Lluna demanessin tapar els clots del carrer i trobar-se sense resposta, van decidir plantar-hi geranis? Al cap d'unes hores (i d'haver-ho penjat al Facebook) ja no hi havia flors i els clots plens d'asfalt. Saps si els del GOB se'n temen...
- ...des de fa més d'un any hi ha un redol del Camí de ses Planes que s'ha convertit en abocador? El primer que plegui a l'energumen/s que provoquen aquest desastre, ja sap que ha de fer!
- ...en lloc de donar exemple, els policies municipals i la guàrdia civil són els primers en travessar l'avinguda Bisbe Campins direcció prohibida? Però llavors ben bo de fer que ho tenen per passar a posar receptes i donar lliçons!
- ...no ens bastava que la plaça fos lletja com per ara posar barreres mig rovellades després d'haver pagat un bon parell de mils d'euros per posar els maleïts pilons?
- ...la foto amb la paella i el viatge a Punta Cana (pagat per Globalia) del vicepresident Barceló li ha costat el càrrec? Almanco ara els viatges no acaben com el "cas Rasputin", però tenen més conseqüències...!!!
- ...després de l'aplicació de l'article 155 i tot el que ha provocat, ens podem preparar de bon de veres per haver de lluitar pel nostre (feble) autogovern? Potser el viatge d'en Barceló era per cercar contactes en cas d'haver-se d'exiliar...qui sap!
- ...tanmateix, el qui va convocar eleccions per mitjà del 155 les ha acabat perdent? 4 diputats i gràcies, deu pensar en M. Rajoy! I és que la cosa a Catalunya va per llarg, pareix...a no ser que tanquin tots els independentistes! Si poguessin, ja ho haurien fet...
- ...és de destacar que la batlessa Xisca Mora assistís als actes institucionals de la Diada de Mallorca el 31 de desembre? Per fi la Diada oficial es celebra el 31-D, i amb representació de la nostra vila!
- vos desitjam a tots els seguidors d'aquesta secció i de la revista un bon any 2018, ple d'encerts i alegries!

VOLS SER SOCI DE L'AGRUPACIÓ CULTURAL?

El Llum d'Oli tampoc existiria si no fos per la iniciativa i persistència de l'Agrupació Cultural i els seus socis. I, com totes les entitats sense ànim de lucre, és necessària la contribució econòmica de la gent per poder seguir endavant. Per això, t'animam a fer-te soci: si tens menys de 30 anys, el cost és de 20€ anuals. A partir dels 30 anys, el preu és de 30€ anuals. I no oblidis que els socis també reben el Llum d'Oli a casa seva sense costos addicionals!

CERÀMIQUES 'OBRA DE MÀLICA' A LLARS PORRERENQUES (SEGLE XVI)

Maria Barceló i Crespi

Entre els atuells de ceràmica presents a les llars porrerenques del segle XVI, cal fer esment a peces conegudes com *obra de Màlica*.

En general, eren peces de qualitat i refinades, diferents d'aquelles de terrissa anomenades *obra de terra* que eren més comunes i més aspres.

Les ceràmiques *obra de Màlica* correspondrien a peces de terra cuita vidriada que podien presentar algun tipus de decoració. En principi, aquesta denominació es referia a productes elaborats per artesans del regne de Granada.

Més endavant, tècniques decoratives de la ceràmica nassarita, com era el cas del llambreig daurat combinat amb el blau de cobalt, varen ser imitades per obradors valencians (Paterna, Manisses). Així, les ceràmiques treballades al regne de València -que són descrites a la documentació medieval mallorquina com *obra de Màlica*- és perquè es feien a la manera de la Màlaga andalusina. Cal entendre, doncs, que es tractava de peces importades des del regne de València.¹

Potser el moment més àlgid d'aquesta producció fos el segle XV. Això no obstant, aquestes peces més aviat luxoses, apareixen als inventaris *post mortem* d'algunes cases porrerenques encara al llarg del segle XVI que, ben segur, havien estat emprades durant generacions.²

Cal admetre que no es trobaven a totes les cases, ni de molt. Vet ací alguns exemples de llars que en tenien:

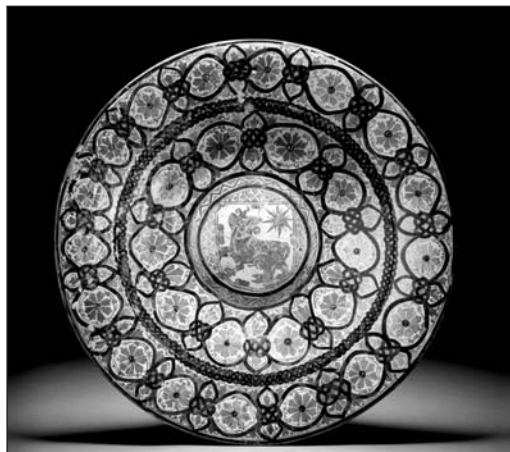
Pere Obrador, *dues librellas de obra de Màlica poquetes* (1502).³ Bartomeu Mesquida, *un plat de Màlica* (1525).⁴ Guillem Servera, *una librella de Màli-*

ca (1553).⁵ Lluca Mulet, *un plat de terra de obra de Màlica* (1554).⁶ Bartomeu Marimon, *una librella de Màlica* (1554).⁷ Julià Huguet, *quatre scudelles de Màlica i una librella de obra de Màlica* (1554).⁸ Rafel Cerdà, *una librella de Màlica gran* (1464).⁹ Guillem Barceló, *sis scudelles quatre ab orelles y dues redones noves obra de Màlica, dos plats de Màlica nous i una librelle de Màlica* (1564).¹⁰ Guillem Morlà, *vuyt plats de terre de obra de Màlica* (1570).¹¹ Miquel Mora, *un plat gran de Màlica* (1583).¹² Miquel Garau, *una librella de obra de Màlica* (1585).¹³

A alguns casats de possessió també se'n trobaven. Així a les possessions de Guillem Morlà, dins un armari guardava *un pitxer de Màlica ja sbrecat* (1571).¹⁴ Rafel Barceló comptava amb *una librella de Màlica* (1572).¹⁵ Sebastià Font, a l'entrada, tenia *una librella de Màlica* (1577).¹⁶

A la possessió de Joan Sitjar aquest tipus de ceràmica era ben perceptible. En una cambra, *tres plats grans de Màlica bons, sis plats y una librella tot de Màlica bons i nou scudelles ab orelles bones de Màlica*. En un armari de la dita cambra, *una gerreta de Màlica i un pot de terra de Màlica ab un poch de mel rossade*. A la recambra, *una librella de Màlica rompuda i una altra librella de Màlica bona* (1560).¹⁷

El exemplars més excepcionals es localitzaven a la casa del notari Bernat Baules. A l'entrada de ca seva tenia *bun plat gran de terra de traure carn de la ola pintat ab una àguila obra de Màli-*

ca i una bassina de terra obra de Màlica ab pintures de una Y greca e corona de rey (1516).¹⁸ Val a dir que la Y grega era l'anagrama d'Isabel la Catòlica que es posà de moda entre les ceràmiques decorades, produïdes als tallers valencians, a les acaballes del segle XV i principis de la centúria següent.

¹ BARCELÓ CRESPI, Maria; ROSSELLÓ BORDOY, Guillem: *Terrissa. Dades documentals per a l'estudi de la ceràmica mallorquina del segle XV*, Palma, 1996, p. 62-67.

² BARCELÓ CRESPI, Maria; ROSSELLÓ BORDOY, Guillem: "Terrissa i ceràmica a l'aixovar de les llars porrerenques al segle XVI", *Actes de les I Jornades d'Estudis Locals*, Porreres, 2007, p. 69-82.

³ ARM, Prot. C-454, f. 1v.

⁴ ARM, Prot. G-97, f. 82v.

⁵ ARM, Prot. C-461, f. 75r.

⁶ ARM, Prot. C-461, f. 150r.

⁷ ARM, Prot. C-461, f. 146v.

⁸ ARM, Prot. C-461, f. 153v.

⁹ ARM, Prot. C-454, f. 274r.

¹⁰ ARM, Prot. C-454, f. 298v.

¹¹ ARM, Prot. C-453, f. 75r. i 78r.

¹² ARM, Prot. C-459, f. 235v.

¹³ ARM, Prot. C-459, f. 307r.

¹⁴ ARM, Prot. C-453, f. 79r.

¹⁵ ARM, Prot. C-453, f. 138r.

¹⁶ ARM, Prot. C-453, f. 345r.

¹⁷ ARM, Prot. C-454, f. 58v i 67r.

¹⁸ ARM, Prot. P-561, f. 579v.

CINQUANTA ANYS DEL DARRER VIATGE DEL TREN: RECORDS I ANÈCDOTES DE LA MEMÒRIA COL·LECTIVA DEL PAS DEL TREN PER PORRERES

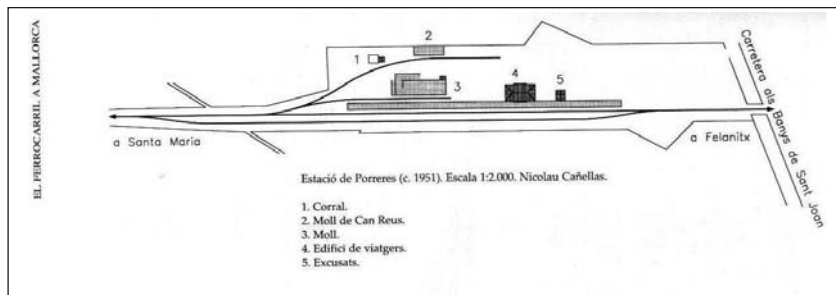
Maria Antònia Nicolau i Rosselló

Dia 30 de desembre de 1967 el tren que anava de Felanitx a Palma va passar per darrera vegada. La clausura d'aquesta via de comunicació no va ser cap esdeveniment extraordinari, no hi ha memòria que la gent de Porreres ho visqués com una pèrdua important. Tot al contrari de l'arribada, aquell 6 d'octubre de 1897 en què autoritats civils i eclesiàstiques, la banda de música -la Filharmònica Porrerenca- i tot el poble varen anar a esperar el tren.

El que havia estat un avanç important pel transport, tant de persones com de mercaderies, el 1897, ara era un endarreriment atès que l'automòbil s'imposava i que, encara que les carreteres no estassin en les millors condicions, permetia una flexibilitat horària i de rutes més lliure que el ferrocarril.

A la revista *Llum d'Oli* de 1997, que commemora el centenari de l'arribada del tren, hi podem llegir articles molt interessants d'aquest mitjà de locomoció, i ara que celebrem els 50 anys del tancament de la via, també és un bon moment per recuperar els records de les persones que l'any 1967 tenien algun familiar que hi feia feina o que tenen algun record que val la pena que quedi escrit.

Recordar que a la vora de la via hi havia un camí per on podia passar una bicicleta o una moto i que aquesta via era utilitzada per arribar més aviat a una explotació agrícola propera o fins i tot a Montuïri, o a Felanitx, o a Canteres... no deixa de despertar curiositat per imaginar el perill que hi podia haver en sentir el siulet del ferrocarril que s'acostava. Així, és fàcil imaginar el

que li va passar a Jaume Sampol quan venia de fer llenya d'albercoquer del tros de Cal Notari i, per tenir més bon camí, anà pel caminó del costat de la via, en ser al pont del camí de sa Pedrera va veure venir el tren, va intentar recular sense èxit i va caure. Segons recorda, va quedar inconscient fins a la cinc del matí següent. En aquell moment va passar en "Quec de sa llet" amb una Peugeot, el va agafar i el va acompanyar a cal metge Mulet, que el va medicar i seguir durant tres dies, fins que es va assegurar que ja no hi havia perill.

Aquest mateix caminó va ser utilitzat, segons fonts orals de la família de don Antoni Fiol, que era mestre d'escola de Son Mesquida, quan havia d'anar de Porreres a Son Mesquida amb la moto.

És bo fer memòria que els dos passos inferiors, que donaven pas a la carretera Porreres-Campos i al camí de ses Canteres, eren metàl·lics i havien estat construïts als tallers del ferrocarril, a Palma.

A les Actes de Plens de l'Ajuntament d'aquell any, no hi ha constància que es tractàs el tema del tancament de la línia del ramal Santa Maria-Felanitx, però segurament sí que es va parlar entre la gent que utilitzava aquest mitjà de transport, o tal volta el darrer

cap de l'Estació, Ventura Sastre Mayol, ho va comunicar, entre altres motius, perquè quan es va tancar la línia, ell va ser traslladat a l'Estació de Muro. El fet és que, segons testimonis orals, es va córrer la veu pel poble que la línia de tren de Felanitx a Palma es tancaria a finals d'any i, per aquest motiu, Joana Serra Soler recorda que na Catalina Nicolau de *Can Ros* i ella, que acabaven de tenir un infant, volgueren anar fins a Ciutat abans que es llevàs el tren per tal de poder contar als seus fills que ells hi havien anat, encara que quan fossin més grans ja només quedessin pocs vestigis d'aquell mitjà de transport que havia estat el rellotge de molts de pagesos, el lloc d'entreteniment els diumenges o un indret per anar a jugar els infants.

La majoria de persones que tenen una certa edat recorden aquella olor de carbonissa, aquell renou del siulet, aquella imatge del mosso amb la bandera o el cap de l'Estació avisant que el tren estava a punt de sortir. També era molt familiar veure passar per les vies les vagonetes dels qui tenien cura de les vies i les travesses. És el cas de Biel Mayol Jaume, el pare de Joan Mayol, que era de Montuïri. Des de ben jove va començar a fer feina al tram que anava de Montuïri a Porreres. Recorda que, igual que el seu pare, els

altres homes encarregats del manteniment de la via també eren de Montuïri. Tancada la línia, també li oferiren anar a un altre sector, però va decidir quedar a Porreres i fer feina a un altra negoci. En Joan recorda com, a vegades, anava amb son pare i, quan era costa amunt, empenya la vagoneta i, si era costa avall, hi pujava, era una forma de divertir-se.

També ha quedat a la memòria d'algunes persones i per això val la pena deixar-ho per escrit, que el caminó que hi havia devora can Reus, al carrer Passaratx, era utilitzat com a drecera per la gent que anava a peu o en bicicleta, d'aquesta manera arribaven més aviat a l'Estació que tenia un moll per al tràfic de mercaderies. Darrera l'Estació hi havia el carregador de Can Reus, i el feien servir també com a una petita via morta.

La funció del ferrocarril era de transport de viatgers, de mercaderies i també de correus.

Del transport de mercaderies, la memòria popular recorda les famílies que tenien una agència, com és el cas de Pau Melià. La gent anava a l'oficina on es rebien els encàrrecs que posteriorment portaven a l'Estació o si es tractava de paquets que havien de venir de Ciutat cap a Porreres, ell els anava a cercar i el vespre eren a la vila. A Ciutat, els agenciers tenien una posada on rebien els encàrrecs i amb un carro o amb una bicicleta transportaven els paquets.

L'altre servei important que oferia el ferrocarril era el transport de Correus. Francesc Llinàs encara recorda que quan ell va començar a fer feina com a funcionari de Correus, la línia encara funcionava i, pel fet de ser treballador de Correus, hi anava de franc. A mesura que s'anaren tancant línies, Correus va organitzar un servei amb vehicle propi.

Poc a poc, el transport per carretera va desplaçar el ferrocarril. Després d'un estudi que s'havia fet sobre la viabilitat de les diferents línies i de la proposta de suprimir totes aquelles que no fossin rentables, el fet que el nombre d'usuaris de la línia de Felanitx fos escàs - uns 25.000 el 1963 i el 1964 - eren una evidència del tancament.

En el record popular no ha quedat el silenci de la campana del tren del mes de gener de 1968, ni el silenci del siulet quan passava per la barraqueta o per algun indret on s'havia fet familiar.

El dissabte, 30 de desembre de 1967, un automotor Dion Bouton va recórrer per darrera vegada la línia de Felanitx.

La línia també fou retirada, el 28 d'octubre de 1968 ja havia finalitzat. Els terrenys varen ser venuts entre 1968 i 1971.

El desmantellament de la línia de Felanitx va ser total, es varen desmuntar els trams metàl·lics dels ponts i, fins i tot, s'arrabassaren els rails incrustats als molls de càrrega.

Ara només queda l'edifici de l'Estació en estat deplorable i l'enyorança de la gent que creu que avui podria ser un mitjà de transport molt vàlid per a molts de desplaçaments.

Com s'ha escrit en un diari d'aquests dies, el patrimoni industrial del ferrocarril s'ha oblidat, tot i que el ferrocarril va ser un dels pilars de la industrialització, però la «turistificació» va impulsar altres interessos relacionats amb la carretera i l'automòbil.

A Porreres, com ha suggerit Gabriel Barceló, amb el material de les infraestructures del tren a algun indret per on aquest passava, enguany que es commemoren els 50 anys del tancament de la línia, s'haurien pogut recuperar construccions com la barraqueta o alguns dels elements dels ponts per fer memòria de la importància del patrimoni ferroviari.

El ferrocarril va arribar com un gran avanç, amb autoritats i banda de música a l'Estació i va fer el darrer viatge amb els pocs passatgers que tenien la certesa que de Porreres a Ciutat no hi viatjarien mai més.

La carbonissa, el siulet o la campana varen ser substituïts per la contaminació, el renou dels clàxons o les frenades ràpides dels automòbils.

El topònim Ronda de l'Estació, l'edifici de viatgers en estat ruïnós i els pins, ens evoquen temps que no tornaran.

EL TRANSPORT PÚBLIC A DEBAT

Aprofitant l'aniversari de la retirada del tren al nostre poble, hem volgut sortir al carrer i demanar a persones de diferent edat i interessos quina opinió tenen sobre el transport públic actual. Com podreu llegir, hi ha diferències en certes valoracions. Però hi ha un tema que gairebé tothom el té clar: el tren hauria de tornar a Porreres.

1. Què opines del transport públic a Porreres?
2. L'utilitzau amb regularitat? Per què?
3. T'agradaria que tornés passar el tren per Porreres com feia fa 50 anys?

AINA GAYÀ. 31 ANYS.

Oficina de Cooperació al Desenvolupament i Solidaritat de la UIB

1. Bé, he de dir que jo visc a Palma i tal vegada no estic molt al dia sobre la situació quotidiana de Porreres. En general, crec que el transport públic a Mallorca és bastant deficient, tenim un model de mobilitat que des de fa molts d'anys ha apostat pel transport privat (factor que té moltes conseqüències negatives) i, malauradament, el municipi de Porreres no n'és una excepció.

2. Personalment, l'utilitzo cada dia per anar a fer feina. Del centre de Palma a la UIB hi vaig en metro. Ja que a Porreres hi sol venir els caps de setmana, que és quan hi ha menys freqüència de busos, sol fer-ho en cotxe, tot i que a vegades ho faig amb l'autobús. Per què? Per comoditat i per convicció. Si volem un altre model, més sostenible, hem d'intentar promoure les alternatives, per poques que siguin!

3. I tant que sí!

PEP CASTELL. 18 ANYS

Estudiant

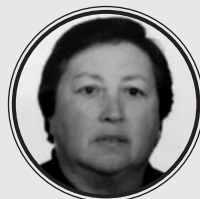
1. El transport públic a Porreres és molt millorable, ja que hi ha poques freqüències i, a més, no les canvien ni modifiquen perquè hi pugui haver un major servei.

2. Abans l'emprava més, però d'ençà que vam demanar un canvi d'horari per poder anar a l'Institut i no ens el van donar, gairebé no en faig ús.

3. Estaria molt bé i, a més, hi hauria una major i més fàcil comunicació amb altres pobles de l'illa. Pens també que la gent s'animaria a agafar transport públic.

MARIA BELTRAN

Jubilada

1. A nosaltres ens va molt bé. Per nosaltres, beníssim.

2. Sí. Perquè som majors i ja no conduïm per Palma. Els horaris ens van molt bé perquè n'hi ha cada hora, cada hora, cada hora: a les sis, a les set i pico, a les vuit i pico, a les nou i vint, a les deu i mitja... Beníssim, beníssim! Només té que a l'estació, l'autocar de Porreres està al darrera de tot i hem de caminar tot aquell tros. Amb això se varen passar!

3. Clar que m'agradaria. Tot el que sia millorar, va bé!

BIEL BALLESTER

Botiguer.

1. No em fa falta els transport públic. Però n'hi podria haver més, perquè hi ha gent que en té necessitat.

2. No l'utilitzo perquè quan l'he de mester l'horari que hi ha establert no em va bé.

3. Això, sense cap dubte.

JOANAINA ROIG SAMPOL.

46 ANYS

1. Crec que és insuficient. S'haurien d'ampliar els horaris, tant de la línia que va a Palma com la que va a Manacor, per possibilitar que l'utilitzi la gent per anar a fer feina.

per anar a fer feina.

2. Sí. Per anar a fer feina.

3. Sí, pens que seria una molt bona opció de transport públic, perquè és més ràpid, més directe, menys contaminant i no li afecten tant els embussos o les inclemències del temps. Però no sé si econòmicament és viable.

PETRA RAMONELL SASTRE

68 ANYS

1. El servei és bastant bo, si el comparem amb altres línies. Els xofers són atents i agradables. L'atenció al client és bona en tots els aspectes.

2. Sí. Utilitzo el servei per anar a Ciutat, pel fet que no tenc cotxe. Sovint vaig a Ciutat, Montuïri i, de tant en tant a Felanitx.

3. I tant perquè viatjar en tren sempre m'ha donat una gran emoció. Potser sigui pels records agradables de quan amb ma mare i la meva germana anàvem a veure les ties de Porreres (llavors vivia a Montuïri): Margalida, Pereta dones que sempre ens esperaven amb els braços oberts.

GABRIEL ROSSELLÓ SALLERAS.

Estudiant.

1. Que no cobreix bé totes les zones de Mallorca, sobretot els caps de setmana.

2. A vegades, per tornar de l'institut i algun altre dia.

3. Sí, perquè el tren és més ràpid, més puntual, més còmode, hi hauria més freqüències i estaríem més ben comunicats.

ANTÒNIA NICOLAU TOMÀS

Professora

1. Que hi ha poca freqüència i a alguns pobles dels voltants no hi arriba.

2. No, ja que allà on faig feina no hi arriba.

3. Sí, estaria molt bé que arribés el tren i que la gent tornés a utilitzar-lo. Així es descongestionarien les carreteres.

MARGALIDA POLO. 32 ANYS

Professora de geografia i història

1. Falten connexions amb Manacor per als alumnes dels instituts. Les connexions amb Palma tarden massa a causa de les aturades.

2. Mai l'utilitzo, m'ho plantejaria si treballés al centre de Palma.

3. Sí, si fos econòmicament viable i fos fàcil reaprofitar la xarxa antiga.

**JOAN RAMON XAMENA VIDAL.
39 ANYS.**

Professor i actual director de l'IES Porreres.

1. Els horaris són molt restringits i, sobre-

tot, pels alumnes que van als centres propers a cursar estudis post-obligatoris atès que les freqüències s'avenen poc amb els seus horaris.

2. Gens. Utilitzo el cotxe particular, ja que moltes vegades que he d'anar a Palma els horaris no em van bé o els llocs on he d'anar es troben molt enfora de les aturades. Si vaig amb el meu cotxe, el temps que utilitzo és menor.

3. Clar que sí!

XISCA GARÍ BLANCH. 16 ANYS

Estudiant

1- Pens que és bastant útil perquè ens facilita l'anada als instituts, ja que no comptam amb un servei de bus com abans. A més, utilitzar el transport públic significa una reducció de la contaminació mediambiental i, al cap i a la fi, pens que surt més a compte que emprar el cotxe o la motocicleta.

2- Sí. L'utilitzo cada dia per anar i tornar de l'institut. I com que encara no tenc cotxe, agaf el bus sovint per anar a Palma o altres pobles.

3- Jo no he conegut aquest mitjà de transport, però pens que seria beneficiós per moltes persones sempre que passés per molts de pobles, i tal com he dit abans, reduiria la contaminació.

**ESTEVE BARCELÓ BARCELÓ.
47 ANYS**

Electricista.

1- Crec que és un poc deficient per les poques freqüències que hi ha. Jo no som usuari però conec la situació, molt especialment la que fa referència amb el tema dels horaris de transport amb l'institut de Felanitx. La meua filla emprava aquesta línia i els horaris no coincidien gaire. Això era un problema que s'hauria de solucionar.

2- No. Fa molt temps que no vaig amb el bus de línia.

3- Seria una gran notícia. Jo no vaig agafar el tren però sempre he sentit que fou un mitjà molt bo i que a la gent li va saber molt de greu que desmantellassin quasi totes les línies de tren de Mallorca. Un tren modern i amb freqüències regulars que unís tots els pobles de l'illa seria una gran obra.

L'OBTURADOR

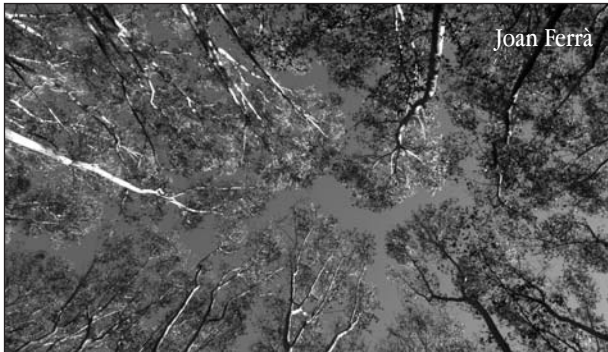
Francesc Servera Veny

↑ Sa Fonda

← Son Calderó,
entre Porreres
i Felanitx.

CONCURS FOTOGRÀFIC

Joan Ferrà

Tia Mestre

Ca meva al recer de la tardor. Joan Ferrà

Volem donar les gràcies a tots els participants del concurs així com també a tots els qui van votar qualsevol de les fotografies presentades i publicades al facebook. El proper concurs, pel número 153, es titularà "l'hivern", per seguir el fil dels motius estacionals. Podreu enviar fotos al correu llumdoliporreres@gmail.com fins dia 15 de març, apuntant el vostre nom, títol i data de presa de la foto. Ja sabeu que tan van bé fotos antigues com actuals, ja que totes elles contribueixen a engrandir l'arxiu fotogràfic de l'Agrupació. Animau-vos a participar!"

Joana Mora

LA CARA FOSCA DE L'ÀNIMA

Jaume Rosselló Tomàs

Dormiré a la cara fosca de l'ànima,
vine a cercar-me allà.
Ens traurem les disfresses,
les màscares i rialles de plàstic.

Mentides i veritats, tot és tan fràgil!
Quan viatgen des del primer pensament,
l'essencial, el de l'instint del cor,
fins que obrin els llavis
pintats de colors adients,
submisos a la imatge
que ens han promès immortal...

Tantes paraules buides.
Somnis de fusta, esperança estèril.
Si aquest és el món que construïm
sabrè que la lluna no és així
i viuré dels ideals que em passen
cercant respirar la teva mirada.

Qui diu cap on han de girar les manetes del rellotge?
I si vull deixar que el temps em pinti l'horitzó
amb altres colors?
Puc compartir la meua llibertat
i no vull res a canvi,
sols un somriure i sincerament,
les paraules del primer pensament.

Si vols, vine a cercar-me a la cara fosca de l'ànima,
allà on dormen els somnis de la meua lluna.

GLOSÀRIUM XXXIII

Joan Barceló, *Fusteret*

Si ve a torrar en Simó
que dugui una llangonissa,
que vengui amb so rector
i un barral de vi de missa.

*

An es pastor de Baulenes
l'han (ha)gut de dur a l'hospital,
Sant Antoni amb so pardal
li ha rebotat ses morenes.

*

Va uns collons que té aquest bou
que amb so pardal mata mosques.
Un pic que ho vaig fer a les fosques
li vaig fer un forat nou.

*

Ja no ho paga es casar-se,
i tens tota sa raó:
just per un botifarró
t'has de quedar es porc sencer.

*

Son pare den Guillem Tell
mirant uns papers antics
li varen llevar dos fics
que tenia an es clotell.

(Aquesta darrera glosa la feren a mitges en
Montserrat Matas "mut" i mon pare,
en Joan Barceló "fusteret").

ENCARA NO ETS SUBSCRIPTOR?

Per poder existir, el Llum d'Oli necessita de la col·laboració i compromís dels seus lectors. Si encara no hi estàs, t'animam a què et subscriguis a la revista. Així, cada tres mesos la rebràs a casa teua, i a més ens ajudaràs a seguir endavant. Per només 15€ anuals la podràs gaudir! Contacta amb nosaltres a través de l'adreça llumdoliporres@gmail.com

UNA MIRADA CAP ENRERE

Sebastià Lliteres i Catalina M. Garí

GUIRIGALLS PORRERENCS *per Guillem* 8

El gran progrés de finals del segle passat ens dugué el tren com una avançada de la civilització, a mitjans de l'actual sense cap mena de preocupació pel futur, en plena eufòria del motor d'explosió se deixà mitja illa desprovista de tren i el més desastros, se llevaren les vies que no feien mal a ningú. La crisi del petroli ens ha fet pensar el desençaminat que fou el prendre aquesta mesura, i això no és res comparat amb el que passaria si amb

una guerra que duràs bastant fossim privats de benzina i de gas natural, perquè el que és els "gasógenos" en els motors actuals no s'hi poden posar.

En aquest número volem recordar l'aniversari de la desaparició del tren. Seguint el fil de revisió dels "Llum d'Oli" antics hem trobat una nota sobre el tema que ens ha resultat interessant, al número 9 de juliol-agost de 1980. Aquest apartat es titula "guirigalls porrerencs" i parla sobre la desaparició d'un dels pilars fonamentals del transport públic al nostre poble: el tren. Aquí el reproduïm perquè tots plegats hi puguem reflexionar.

Continuant la nostra immersió en el passat de la revista, en el 10è número, de novembre de 1980, el Consell de Redacció va aprofitar les pàgines del Llum d'Oli per manifestar la seva alegria davant una mostra de defensa a la nostra llengua per part del full parroquial "Semilla". A partir d'aquell moment, el fulletó informatiu passaria a ser escrit gairebé en la seva totalitat en català. Com podem veure, la defensa de la nostra llengua i cultura va començar molt prest i, malauradament, a dia d'avui encara són necessàries. Aquí deixam l'efemèride.

HOJA **SEMILLA** Año XXVI
PARROQUIAL Núm. 316

Porreres Octubre 1980

SETMANA DE SETEMBRE - 80

Prop de set-cents persones ens reunim durant dos finals de setmana (19-20 i 26-27 de setembre) per revisar, actualitzar i programar les activitats pastorals del «Poble de Déu» a Mallorca.

SEMILLA:

SI
a la nostra
llengua

Bar Pub

ES FAROLET

**jaume
sastre
soler SL**
materials de construcció

ceràmiques i gres bigues imitació fusta
ciments saques aïllants canonades
lloguer de minicontenidors (Servei a domicili)

CARRER NOU, S/N
(SORTIDA CTRA. PORRERES-VILAFRANCA)
07260 - PORRERES
TEL. I FAX: 971 647102

PENSANT EN EL FUTUR: EL REPTE DEL TRANSPORT PÚBLIC

Sebastià Lliteres Lliteres

Tenim un problema com a societat; bé, si només fos un, encara aniria bé. Em referesc al tema del transport públic, ara que el Llum d'Oli se'n fa ressò: fa 50 anys que va desaparèixer el tren a Porreres i a bona part de l'illa i, amb ell, una manera de veure la societat, de viure-la i de moure's per les seves viles i racons. Els cotxes i el turisme, elements que es veien com l'arribada del progrés a la nostra terra, van matar els vagons i els rails. I, tot sigui dit, hi contribuí

la voluntat de part de la població d'aprofitar el creixement econòmic dels anys 60, 70 i 80 per comprar un cotxe (qui podia), i la cobdícia de les oligarquies mallorquines per apostar per un model d'illa encarat totalment a satisfer els nòrdics europeus que començaven a visitar casa nostra, mitjançant construcció desbocada i eliminació de barreres que al seu parer obstaculitzessin els seus objectius. El tren, era una d'aquestes barreres.

Avui en dia, tots plegats en patim les conseqüències. En aquell moment, potser la majoria de la població ho veia positiu i necessari per progressar, però en aquest país sempre hem pecat de la mirada a curt termini, de la filosofia del guany ràpid, de no pensar en el demà ni en com viuran les generacions que ens vendran al davant.

Facem un exercici d'imaginació: com creis que seria Mallorca sense haver eliminat les línies de tren que existien durant la primera meitat del segle XX? Hi hauria tota la problemàtica actual dels cotxes de lloguer turístic? Seríem, com som ara, un dels territoris europeus amb més cotxes per habitant (cosa que s'agreuja pensant que som una illa i no precisament massa gran)? Hauríem hagut de construir totes les carreteres i autovies que tenim a hores d'ara? Es

floristeria i jardineria

CanMurtó

COMPOSICIONS FLORALS
PER A NOCES, COMUNIONS
I TOT TIPUS DE CELEBRACIONS

C/ Sa Galla, 92 - 07260 PORRERES
Tel. 971 647 053 - Móvil. 689 689 667
Fax. 971 647 053

discutirien com ho han fet els partits d'esquerra i les entitats ecologistes pel tema de l'autovia Campos-Llucmajor?

La resposta a les quatre darreres preguntes és clara, en la meua opinió: no. No reconeixeríem la nostra pròpia terra. Podríem anar a Palma en tren, o a Manacor potser, o a Felanitx, Inca, Sineu...sense haver d'agafar el cotxe. No hauríem destrossat el nostre territori i, sobretot, no hauríem contaminat tant com ho hem fet.

Tot plegat podria tenir una solució, encara. Potser un poc massa tard, però seria possible. Refer la xarxa ferroviària de Mallorca per connectar l'illa d'una forma coherent, racional, consensuada, sostenible i amb poc impacte ambiental, ha de ser un repte pels governs d'aquesta terra i de la nostra generació. Altra cosa és que sigui probable: hi ha diversos problemes que juguen en contra d'aquesta intenció. El primer, el poc interès en aquesta qüestió de certs sectors de l'economia il·lenca, i el segon, un problema polític a dos nivells. A part d'aquest primer factor que ho dificulta i que de ben segur tots podem intuir de què es tracta, m'agradaria remarcar el problema polític.

En primera instància, el problema el tenim amb els governs més propers: el govern de les Illes Balears i el del Consell de Mallorca. Partits que han governat i governen han intentat diverses vegades, sense èxit, plantejar la necessitat d'augmentar la xarxa ferroviària. Habitualment el símbol d'aquesta lluita ha estat "el tren de Llevant". Però mai s'ha arribat a plantejar la possibilitat de crear una xarxa que connecti tota l'illa, un projecte que fos ambiciós i repercutís positivament en el bé comú de la gent que habitam aquest país. Per tant, només s'ha pensat en petites coses que poguessin resoldre problemes puntuals, com és la filosofia que ha duit a pensar que una autovia entre Campos i Llucmajor podria ser una solució. Anar posant pedaços, vaja.

I, com no podria ser d'altra manera donada la seva secular afició per ignorar-nos, l'Estat no ha volgut invertir ni tan sols els doblers que ens corresponien pel tren de Llevant (ni per tantíssimes altres coses). Mentre es construeixen quilòmetres i quilòmetres de vies d'AVE per tota la península, nosaltres ens quedam amb cara de beneïts esperant uns quants milionets d'euros per acabar aquest projecte per connectar l'est de l'illa amb la capital. Ara figura't si volguéssim fer un projecte a nivell insular! Practicarien, des de les "mesetas", la seva tradicional política del "no" a tot, amb la inestimable col·laboració dels qui des d'aquí acoten el cap sempre seguit. "No" a referèndums, "no" a

millorar el finançament, "no" a fomentar inversions en transport públic, i així contínuament.

En definitiva, difícilment podrem avançar en el sentit de millorar el transport públic de Mallorca, malgrat es millori la xarxa de busos i es potenciï el seu ús, com s'intenta fer darrerament. Ens cal, com a ciutadans, pensar quina Mallorca volem d'aquí 20, 30 o 50 anys. Com volem que sigui la Mallorca dels nostres fills? Volem que sigui com la d'ara, amb monocultiu del turisme, consumidora de territori i contaminant a nivells inassumibles? O preferim viure en una Mallorca on construir il·legalment es pagui car, on l'urbanisme sigui respectuós amb el territori, on la mobilitat sostenible (amb el tren com a protagonista) sigui la forma habitual de desplaçament tant de turistes com d'oriünds i on el nostre autogovern sigui capaç d'invertir en allò que interessi als seus ciutadans? És un deure de tots nosaltres reflexionar sobre això i lluitar per canviar el que no ens agrada o allò que creiem que és injust. I, sens dubte, la recuperació del tren pot ser el símbol d'aquesta lluita per una Mallorca més justa, més digna, més lliure i més sostenible.

Anàlisis Clíniques

Antònia Sastre Barceló
FARMACÈUTICA

Consulta: Dilluns i dimecres
de 8:30 a 10 hores

Carrer l'Almoïna, 49
Tel. 971 64 70 84

Assegurances: Adeslas, Asisa-Muface, Agrupació Mútua,
Axa-Mare Nostrum, Imeco-Caja Salut, Groupama, L'Aliança, Novomedic...

ENTREVISTA A NOELIA MUNAR CRUZ

Joana Mora Cerdà

Per iniciativa de l'Ajuntament de Porreres i amb la col·laboració del Consell de Mallorca, el 2017 es va dur a terme una campanya per tal de netejar dos dels jaciments arqueològics més significatius del terme. Aquesta tasca realitzada durant el passat estiu s'ha d'entendre com la clau per a un posterior estudi científic tant del poblat del Pou Celat com del talaiot dels Pagos.

El dia 8 d'octubre l'Agrupació va organitzar una visita al Pou Celat on l'arqueòloga i coordinadora del projecte de neteja i condicionament dels jaciments del Pou Celat i dels Pagos, Noelia Munar, no va plànyer temps ni esforç per donar a conèixer la tasca realitzada. Hem cregut convenient que quedàs plasmada a les pàgines de la nostra revista una entrevista mantinguda amb ella.

Com i quan s'inicià el projecte de neteja i condicionament dels jaciments arqueològics de Porreres?

El projecte de *Neteja i adequació dels jaciments del Talaiòtic Final i Romans de Porreres*, s'inicià arran de la proposta de l'Ajuntament de dur a terme la posada en valor del patrimoni arqueològic del municipi. A principis de l'any 2017 es van realitzar una sèrie de reunions en les quals l'Ajuntament i l'equip tècnic marcàrem els objectius de les intervencions i plantejàrem un projecte triennal per actuar als jaciments del Pou Celat i dels Pagos, per poder adequar les seves estructures a partir de la neteja de la vegetació i, a la vegada, dur a terme un estudi topogràfic dels elements defensius.

Quin organisme oficial empara el projecte i quin paper ha jugat l'Ajuntament?

L'Ajuntament és l'organisme promotor, va ser qui es va posar en contacte amb nosaltres i qui ha aportat tot el material necessari per al desenvolupament de totes les intervencions. També va ser l'encarregat de fer gestions amb el propietari de la possessió dels Pagos i de tramitar tots els permisos corresponents. Concretament, volem fer esment de la funció principal que ha dut a terme el regidor de cultura, Gaspar Móra, qui en tot moment ha estat a la nostra disposició.

No obstant això, també he de mencionar altres aportacions com l'adjudicació d'una subvenció econòmica per part del Consell de Mallorca, que ha permès dur a terme les plantes i alçats topogràfics del poblat del Pou Celat, una anàlisi de l'estat de conservació dels elements patrimonials intervin-

guts, el pagament de les manteniments, etc.

Per què s'escullen aquests dos jaciments i no uns altres?

És cert que n'hi ha molts que són susceptibles d'una intervenció, ja sigui pel seu estat de conservació o per l'interès científic que presenten. Ara bé, l'elecció d'aquests dos indrets ve donada per una sèrie de condicionants: en primer lloc, el Pou Celat és l'únic jaciment arqueològic que ha estat excavat amb metodologia moderna amb anterioritat a la nostra intervenció. A més, part del poblat es troba dins sòl públic, fet que provoca una tramitació burocràtica més ràpida de tots els permisos. Així, des de l'inici teníem clar que seria un dels primers jaciments a intervenir.

En segon lloc, teníem clar que el projecte englobava el patrimoni arqueològic de Porreres en general i no només preteníem actuar a un jaciment. Podríem haver intervingut abans a jaciments com el talaiot de Baulenes, son Móra o son Redó, emperò no volíem que el projecte fos massa agosarat i centràrem la cronologia entre el període postalaiòtic i l'època romana. Amb aquest punt aclarit, teníem constància que dins la finca dels Pagos no només hi havia el talaiot documentat, sinó que en superfície es troben grans quantitats de fragments ceràmics que ens marquen una ocupació no només en el període talaiòtic i postalaiòtic, sinó també a l'època romana i posteriors. A més, el propietari dels Pagos ens facilità molt la tasca.

De totes maneres, no descartem actuacions de neteja i adequació en altres jaciments.

Qui planifica i organitza les tasques al poblat del Pou Celat i al talaiot dels Pagos?

La planificació ve donada pel projecte que es va redactar i, com marca la legislació, totes les feines han d'estar controlades per un arqueòleg que dirigeixi el projecte.

L'organització es va fer a partir de sospesar el nombre de persones que venien. Per exemple, es va iniciar la neteja del Pou Celat per l'interior de la murada, ja que resultava molt més fàcil anar des del nord cap al sud amb un grup gran de persones; mentre que un grup més reduït anava netejant les zones exteriors que donaven al camí.

En què consisteixen les tasques que es porten a terme? Qui ha integrat el grup?

La tasca principal era la neteja, ja que ambdós jaciments es trobaven totalment tapats de vegetació. Aquesta neteja permet deixar al descobert el subsòl i les restes arquitectòniques visibles, que possibiliten iniciar l'estudi dels jaciments.

Per altra banda, l'equip tècnic ha estat compost per la direcció formada per una arqueòloga (jo mateixa) i un restaurador (Bernat Font); un altre arqueòleg (Jaume Servera) encarregat de realitzar els alçats i un aparellador (Tomeu Tous) que dugué a terme totes les plantes. No obstant això, el grup que forma part del projecte és molt més ampli, ja que hem comptat amb un gran nombre de voluntaris (gent de Porreres, estudiants de la UIB, altres arqueòlegs...). Des d'aquí, agraiem profundament a tots i cadascun d'ells la seva tasca.

Ha sortit alguna peça o fragment de destacat interès? I materials d'èpoques posteriors?

Dins el projecte no es preveu la recollida de material, ni moviment de terres. Els fragments que hem pogut observar són aquells que es troben en el nivell superficial. Malgrat això, la neteja ens permet reafirmar la nostra hipòtesi inicial basada en què als dos jaciments hi va haver una perduració posterior a l'època talaiòtica.

Per exemple, a els Pagos trobem grans concentracions de ceràmica romana, però també medieval i moderna, fet que indica l'ús pràcticament continuat d'aquesta zona o entorn.

Està previst una fase d'estudi?

Com ja he indicat, no només hem dut a terme la neteja sinó que també s'han documentat topogràficament totes les estructures del Pou Celat per iniciar-se el seu estudi. No descartem que a campanyes futures es plantegi una intervenció basada en l'excavació d'alguna zona per poder comptar amb un ventall de dades més ample, per anar eixamplant el coneixement sobre el món indígena a les Balears.

Què pot aportar aquesta campanya d'actuació al coneixement de la prehistòria mallorquina?

L'objectiu d'aquesta documentació topogràfica és l'estudi de les estructures defensives per poder realitzar en un futur un estudi de poliorcètica, creant paral·lels amb altres elements similars a Balears i al Mediterrani.

A nivell local, creiem que el fet de dur a terme campanyes d'adequació a jaciments arqueològics serveix per posar en valor aquest tipus de patrimoni, per a que la societat porrerenca pugui gaudir de conèixer millor la seva cultura i la seva història.

La divulgació de la feina feta, potser un reclam per un turisme cultural?

La divulgació era un punt dels més importants a l'hora de dur a terme el projecte. Aquest punt es veu reflectit amb tots els actes que s'estan organitzant des de maig per a donar a conèixer a la societat la nostra tasca. Per això, hem realitzat una presentació del projecte, així com diferents excursions al jaciments.

A nivell turístic encara no hem programat cap activitat, però és cert que tots els elements patrimonials, ben treballats, poden ser un reclam de turisme cultural. En aquest sentit, el que caldria exposar és la possibilitat d'enllestir una senyalització dels jaciments arqueològics i la introducció d'aquests en algunes rutes.

Quina opinió et mereix el conjunt arqueològic del terme de Porreres?

A les darreres Jornades d'Estudis Locals, Jaume Cardell (tècnic en el departament de Patrimoni Històric del Consell de Mallorca) i jo mateixa, exposarem un estat de la qüestió sobre l'arqueologia a Porreres. Una de les conclusions era que el municipi no és en absolut ni pobre, ni està mancat d'una tradició arqueològica. A partir de totes les aportacions publicades sobre el tema, podem dir que hi ha inventariats un total de quaranta-nou jaciments arqueològics de totes les èpoques culturals iniciant-se en la cultura pretalaiòtica, passant per la cultura talaiòtica, la postalaiòtica, la romana, etc.

És cert que les necessitats d'actuació en els jaciments són evidents, com les de gairebé tots els pobles de Mallorca. Així i tot, des d'aquí volem agrair que l'Ajuntament de Porreres vulgui encentrar aquesta tasca per posar en valor un patrimoni que al cap i a la fi és de tots els porrerencs i de tots els mallorquins.

LA UNIÓ ESPORTIVA PORRERES A TERCERA NACIONAL (1977-2017)

Bartomeu Garí Salleras

Partit de tornada UE Porreres - CE Touring (26 juny 1977)

Enguany es compleix el 40è aniversari de l'apoteòsic ascens del club de futbol Unió Esportiva Porreres a la Tercera divisió nacional. El camí cap a la categoria de bronze del futbol espanyol va començar l'estiu de 1971 quan l'empresari i director de la Filharmònica Porrerenca, Jordi Rosselló Lliteras *Giüia*, al capdavant d'una directiva conformada per Antoni Sastre *Cherino*, Antoni Mestres *Vila*, Sebastià Alcina *Cordellina*, Ferran Ribas *Metge Ribas*, Pau Veny *Delobre*, Antoni Sastre *Poo*, els germans Miquel i Guillem Ballester *Colometa*, Guillem Juan, Jaume Nicolau *Frarí*, Joan Gornals *de sa benzina*, Benet Palerm, Francesc Segura *Llaumer*, Joan Frau *Chano*, Jaume Ferrà, entre anys, va agafar les regnes del club. En aquells instants l'entitat militava a la Segona Regional del futbol mallorquí. Ben aviat arribaren els primers èxits. La temporada 1973-74, l'equip entrenat per Tolo

Riera es va proclamar campió de primera regional sense perdre cap partit. La UE Porreres va disputar 28 partits, dels quals en guanyà 18 i n'empatà 10. Fou un fet històric al futbol balear que ben aviat va quedar eclipsat per l'ascens històric –la temporada 1976-77– del Porreres a Divisió Nacional, un fet realment mai pensat, atès que alguns clubs que militaven a la categoria eren semi professionals (Mestalla, Villareal, Crevillent, Cartagena, Almansa). L'equip va acabar la lliga regular de Preferent en segona posició a dos punts del CD Margaritense. Per aquest motiu, va jugar la fase final de Mallorca i quedà una altra vegada en segon lloc, fet que va provocar la disputa de la promoció d'ascens contra el club guipuscoà, Touring d'Erreterria. Després d'un tempestuós i llarg trajecte que encara avui es recorda per alguns dels assistents, es va celebrar –el 19 de juny de 1977– el

partit d'anada al camp de Fanderia. Aquell capvespre, la UE Porreres dirigida per José Martínez Zubieta fou derrotada per l'equip d'Erreterria –que havia omplert d'aigua i fang el terreny de joc– per un contundent 3-0. La tornada es disputà el 26 de juny al camp de n'Hereveta, que estava ple a vessar. La Unió Esportiva formada per Forteza, Sevilla, Hinarejos, Ballester, Carrió, Torrado, Morlà, Perelló, Vidal, Bienvenido i Valero va derrotar per un contundent 5-0 l'equip donostiarra, amb gols de Bienvenido (2), Perelló, Morlà i Valero. Així s'assolí l'ascens a categoria nacional. L'ambient, l'alegria i la festa fou indescriptible. Hores després de la gran victòria, jugadors i directiva pujaren a la balconada de l'Ajuntament, on foren ovacionats pel públic assistent. Més tard, els propietaris del bar Can Toni de son Oms convidaren a sopar als membres de la plantilla i als clients. Fou una fita mai vista a Porreres. És important destacar que un any abans la temporada 1975-76 l'equip aleví entrenat per Tolo Taberner havia aconseguit el títol de campions de Balears quan derrotà per penals a l'Olimpíic de Manacor. El partit es va disputar a l'estadi Lluís Sitjar com a teloners de la final del torneig Ciutat de Palma que disputà el Barça de Johann Cruyff. Des de la revista Llum d'Oli hem volgut fer memòria i recordar algunes de les importants gestes futboleres de Porreres i al mateix temps encoratjar el club de futbol actual a assolir nous èxits esportius. Endavant UE Porreres.

ENTREVISTAM A JORDI ROSSELLÓ GÜIA, EL PRESIDENT DE L'ASCENS A TERCERA DIVISIÓ NACIONAL

Toni Sastre Vanrell

Deixam el 2017, i amb ell, una fita històrica per al futbol porrerenc: el 40è aniversari de l'ascens de la Unió Esportiva Porreres a Tercera divisió nacional. En aquell moment, i des de feia sis anys, Jordi Rosselló Lliteras, més conegut com a Jordi Güia, es trobava al capdavant del club. Per això, des de la revista *Llum d'Oli* no volíem deixar l'oportunitat de parlar amb un dels protagonistes més rellevants en la història del club.

Jordi Güia va aterrar a la presidència de la U.E. Porreres l'estiu de l'any 1971, després que la directiva liderada per Antoni Adrover Blanch no estàs d'acord amb les pretensions d'aquest. "Volia fer una directiva massa professional, feiem junta cada dilluns, quan la gent va veure aquelles exigències per la categoria que ocupàvem va desistir", explica l'expresident.

En acabar aquella junta, la directiva va quedar desfeta, tot i que seguia liderada per Antoni Adrover Blanch. "Després de la junta vaig anar a la Federació per a veure la situació econòmica del club, allà em vaig reunir amb Sebastià Alzamora, el secretari, que em va informar que s'havien de pagar quinze mil pessetes perquè la U.E. Porreres seguís existint. En sentir-ho ho vaig tenir clar, havia de pagar", recorda reconfortat.

Amb el club sanejat es convoca una nova junta on Adrover s'acomia i Jordi Güia és escollit president de la U.E. Porreres. Els inicis per al nou president no varen ser fàcils: "El primer any tothom comandava menys el president i la directiva, teníem un sobrant de jugadors, els diumenges que jugàvem a Porreres érem 24 jugadors,

mentre que quan havíem d'anar a jugar fora érem una dotzena".

En Jordi, a més de ser el president del club, també s'encarregava de la part esportiva: "la meua feina dels dissabtes i diumenges era anar a veure partits per després dur jugadors cap aquí". En demanar-li pel jugador que més el va marcar ho té clar: "De la Salle vaig fitxar en *Toet*. Era un gran esportista, era molt bo, tenia una gran rematada de cap, posava molt bé el cos i era honrat, per jo ha estat el millor central que ha tengut el Porreres. En parlar de futbol a Porreres s'ha de parlar d'en *Toet* sempre". Ara bé, no vol deixar fora jugadors com en Joan *Vinagre* i en Miquel *Sagres* que "ho varen donar tot pel club".

A l'entrevista també surt el nom de *Torrado*, uns dels jugadors mítics amb què va comptar el club porrerenc. "El

president del Sant Joan, en Guillem, em va dir que hi havia un jugador molt bo que jugava amb el *Viletense* i que no volia fitxar amb ells. Un dia em va convidar a veure'l a un partit per si jo era capaç de fitxar-lo". L'habilitat negociadora de Güia va fer que *Torrado* acceptés l'oferta i fitxés pel Porreres el mateix dia del partit. "Quan el vaig veure em vaig sobtar, era alt i prim i amb una cabellera llarga i rossa, pareixia un *indio*", recorda bromejant.

A les acaballes de l'entrevista, l'expresident em recorda que ell sempre ha tingut dues passions: el futbol i la música. "Jo sempre que feia coses per la U.E. Porreres, també ho feia pel nostre poble. Ara bé, també tenia la música que l'estimava molt i per ella vaig fer de tot, de fet, per la música vaig deixar el futbol, ja que pel futbol podia ser president qualsevol, però per la música no".

ACTIVITAT DEL C.A. PORRERES

Junta del Club d'Atletisme de Porreres

D'ençà de la publicació al darrer Llum d'Oli, el CA Porreres ha viscut els mesos més intensos de la temporada, ja que és en el darrer trimestre de l'any quan es duen a terme les curses més importants a nivell local: la pujada a Monti-sion i Sa Mitja i 10K de Porreres.

La XXXIV Pujada a Monti-sion va tenir lloc el passat 5 de novembre. Amb una distància de 5.500 metres, és un dels clàssics del calendari popular. En categoria absoluta, el guanyador fou José Luís García amb un temps de 18 minuts i 21 segons i

la guanyadora Paloma Garzón amb un temps de 24 minuts i 25 segons. Hem de destacar la tercera posició absoluta aconseguida pel nostre atleta Mohamed Raissi (que va quedar primer de la seva categoria, sub20).

En categories inferiors, cal esmentar el paper dels següents atletes: Marta Obrador segona classificada (sub 16), Joan Carles Alcina (3r, sub14), Apol·lònia Nicolau (1a sub12), Paula Obrador (3a sub12), Joan Lladó (3r sub12), Apol·lònia Rigo (2a sub 10), Sofia Jiménez (3a sub10), Joel Sáez (2n sub8), Mariona Monserrat (2a sub8) i Aina Servera (3a sub).

Una setmana després, el 12 de novembre, es va celebrar la VI Sa Mitja i el V 10K de Porreres, a més de curses per a les categories inferiors.

En primer lloc, el CA Porreres vol aprofitar aquestes línies per agrair la feina de tots els voluntaris, sponsors i tota aquella gent que fa possible la cursa.

En l'àmbit esportiu, el guanyador de Sa Mitja fou Guillem Simonet, qui quedà a pocs segons del rècord de la cursa, i la guanyadora Noelia Álvarez. En categoria local, els primers a creuar la línia de meta foren Guillem Barceló i Damiana Moll.

Pel que fa a la cursa dels 10K, els guanyadors varen ser Miguel Campos i Marga Fullana. En categoria local, va destacar el paper de Guillem Ginard i i Mohamed Raissi en categoria masculina i Apol·lònia Roig en femenina.

Germans Leiva

Antonio Marqués, 2
07003
PALMA DE MALLORCA
Tel. 971 76 34 92
Fax: 971 75 19 63

www.viajespegaso.com

PAPERERIA ALMOINA

Llibreria

Fotocòpies

Objectes de regal

C/. Almoina, 10
Tel. 971 16 80 19

i ara, Solarium

Non Estil
PERRUQUERIA I ESTÈTICA

UNISEX

PERRUQUERIA

extensions
tallats de moda
tints
banyes de color
tota casta de metxes
moldejats
desarriurat
recollits
núvies
comunions
etc...

ESTÈTICA

depilacions
neteja cutis
decoració d'angles
tint de pestanyes
moldejats de pestanyes
massatges
manicures
pedicures
maquillatges

**obert de dimarts a divendres de
9 a 12 i de 15 a 20 h
dissabte tot el dia**

C/ Passartrx, 114
Tel. 971 166 646 - PORRERES

Consell dels entrenadors

Escalfa bé! L'escalfament, que hauria de ser present a la primera part de qualsevol sessió, serveix per preparar el cos per l'activitat física que realitzarem. Els seus principals objectius són l'augment de la temperatura corporal i la prevenció de lesions, així com preparar-nos pel rendiment posterior. Quan arriben els mesos de fred és quan aquest escalfament ha de tenir un pes més important, ja que és més fàcil que ens lesionem. Per això hauria de ser més llarg durant l'hivern que en els mesos més calorosos. És important saber que quan més edat tenguem i quan més explosivitat tenguim l'activitat que hem de realitzar, més llarg i progressiu haurà de ser aquest escalfament. La durada aproximada sol estar entre els 10 i 30 minuts, però, com hem dit, dependrà de molts de factors (edat, clima, esport, etc.) i ha d'incloure les següents parts:

- Entrada en calor (córrer o caminar suau)
- Mobilitat articular variada i general
- Estiraments dinàmics
- Exercicis específics de l'esport que vulguem realitzar

A part de preparar-nos físicament, també serà important preparar-nos mentalment per l'activitat o competició que ens disposem a fer. Ja ho sabeu, ara que ve el fred, a escalfar bé!

MARTA OBRADOR MOLL

Marta, quan vas començar en el món de l'atletisme?

Vaig començar des de ben petita, quan tenia 3 anys.

Què aporta l'atletisme a la teva vida?

M'aporta moltes coses bones, he fet noves amistats amb altres atletes, aprenc a concentrar-me, satisfacció quan guany una carrera...

Quina és la distància i la modalitat on et sens més còmoda competint?

M'agraden molt les curses de cross, amb una distància de 2Km i mig. Quan correm a pista prefereixo fer el 500m.

Ens pots contar alguna anècdota d'alguna cursa?

Va ser al cross de Porreres de l'any 2016, va ploure tant que el terreny era una pista de fang i mentre corriem, em vaig adonar que les sabates em sortien.

Què t'agrada més dels entrenadors? I dels entrenaments?

Cada un dels 3 entrenadors que tinc m'aporta alguna cosa bona: m'ajuden a rectificar els errors, a millorar i m'animen a les carreres. El que m'agrada més dels entrenaments és quan feim competicions amb els altres companys.

Quina és la teva cursa preferida?

Aquesta temporada la que més m'ha agradat ha estat la de dia 6 de desembre a la milla de Campos, perquè vaig poder guanyar a una atleta que normalment em guanya. I també vaig fer el millor record de la milla femenina, 5'16".

Què és per tu el CA Porreres?

El CA Porreres per jo és la meva segona família, saber que m'aixec per poder gaudir d'una altra carrera amb la companyia i els ànims d'altres atletes del club.

LA NIT DEL TASTART

Equip de redacció: 2n A - IES Porreres

La nit de l'art de Porreres començà l'any 2016, tengué tant d'èxit que l'Ajuntament decidí repetir-la, introduint-hi elements innovadors i atractius per a tot tipus de públic.

Enguany Porreres es va omplir d'art, el 14 d'octubre. Té el nom de TASTART perquè mentre la gent passeja, entra i surt de les exposicions pot tastar tapes i vins. Una de les paradetes més concorregudes va ser la dels quintos del 2000 que oferien tapes per acompanyar el tast de vins. Al centre del poble (museu, Hospitalet, Auditori, Ajuntament, pàrquing...) s'hi van poder veure varietat de manifestacions artístiques: pintures, escultures, art urbà, còmics, gravat, fotografia, vídeoart, etc.

ALGUNS EXEMPLES

MÚSICA

A plaça, un escenari amb actuacions musicals i dansa ambientava la vetlada. En una sala, a l'interior de l'auditori, una dona tocava el piano envoltada d'espelmes. Impressionava molt la seva forma de tocar, estava molt obscur i podies escriure missatges a les persones que ja no hi són.

PINTURA

A l'entrada lateral de l'Auditori, hi havia una activitat molt original. L'artista et posava unes ulleres virtuals especials amb les quals només tu podies veure el que estaves pintant/dibuixant.

A l'Hospitalet hi havia un cavall que tenia ales (Pegàs) i un quadre molt bonic. A l'Escola Nova s'hi podia veure una original exposició de mans.

GRAFITS

Al carrer paral·lel a la plaça dels toros, l'autor Joan Aguiló ens ha deixat un grafit, un ca i un nin de dimensions enormes que ocupa tota la façana d'un edifici que conté un transformador. L'obra es titula "El Transformador transformat".

Un altre grafit es pot veure a l'aparcament de la plaça dels toros, l'obra anomenada "Els Còmics" pintada en blanc i negre, mitjançant la tècnica del còmic exposa personatges de còmics tant antics com moderns, com per exemple, *Zipi y Zape* o *Tintín* amb unes divertidíssimes vinyetes.

A la paret del centre de salut de Porreres hi trobam un altre dibuix d'uns músics que tocaven instruments mentre pujaven unes escales de fusta, que es pot interpretar com la cultura musical de Porreres.

Els grafitos dels carrers agradaren molt a grans i petits. A més, els 3 murals quedaran per molt de temps a les parets del poble i fan el poble més viu.

ORIGINAL EXPOSICIÓ. *Qui Som?*

El més impressionant i sorprenent va ser l'exposició d'esquelets i de moltíssimes obres de grans pintors creades i versionades pels alumnes de primer i segon d'ESO de l'IES Porreres i les seves famílies.

Sens dubte va tenir molt d'èxit.

Aquesta exposició començà quan la batlessa va anar a l'institut a convidar els alumnes de 1r i 2n d'ESO a participar al TASTART. A "Projectes" es van acabar d'explicar les dues produccions que es farien: les versions d'obres d'art que reflectissin aspectes de la família s'havien de fer individualment i amb ajuda de la pròpia família, en canvi, els esquelets s'havien de fer en grup i amb materials recuperats.

ENTREVISTA A GASPAR MÓRA

*Glòria Móra Nicolau,
Jonathan Cantero,
Khadija Salbi
i Nacho Becerra 1r B*

Gaspar Móra Mulet és regidor de Cultura de l'Ajuntament de Porreres, coordinador del Tastart (nit de l'art).

Quin va ser el primer any del Tastart?

La primera edició va ser el 2016,enguany ha estat la segona. El primer any va ser més complicat d'organitzar, tot ens era nou i encara que tenguéssim una idea molt clara del que volíem, sempre hi ha dubtes i preocupació pel resultat final.

Quins artistes han vingut?

Han participat més de 80 artistes i tot tipus de mostra artística: pintura, escultura, instal·lació, dansa, art urbà,

còmic, gravat, fotografia, vídeoart i *videoperformance*.

Trobes que aquest any ha vingut molta gent?

Sí, enguany a aquesta segona edició l'assistència de gent pensam que ha triplicat la de l'any anterior, tots els membres de l'organització estam molt contents, pensam que es comença a consolidar com una nit de l'art de qualitat i amb un estil propi.

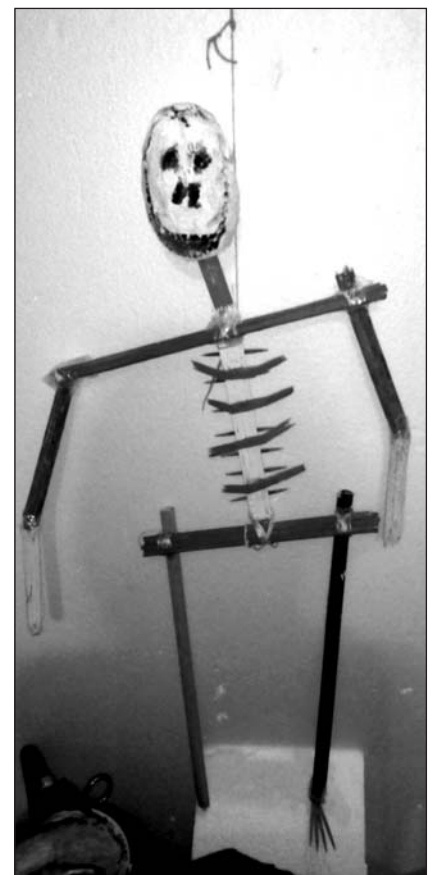
Qui ha participat a l'organització del Tastart?

Som un equip de sis col·laboradors: Sofia Feliu, Ramon Company, Damià Tomàs, Maria Antònia Móra, Ake Móra i jo mateix, carregats d'il·lusió i amb moltes ganes de fer feina. També volem agrair la col·laboració del personal de l'Ajuntament i de tots aquells que hi han participat d'alguna manera.

Creus que la col·laboració de l'institut ha estat bona?

Sí, estam molt contents que l'institut hagi organitzat un projecte amb les famílies que acabi a l'exposició de la

nit de l'art. Esperam que a la pròxima edició també hi participi, ja que va ser un gran èxit.

EL PESSEBRE VIVENT DE PORRERA

Núria Macip Simó

Fa 24 anys a Porrera es va començar l'aventura d'organitzar, durant les festes de Nadal, un pessebre vivent. La iniciativa va ser engrescada pel mossèn que llavors teníem, el qual deia que Porrera era un pessebre on només calia posar les figuretes. Tot un grup de persones van creure en la idea i van decidir tirar-la endavant; aquell primer pessebre vivent de 1993 només vam representar-lo els nens i joves, i el nadó més petit del poble que va fer de nen Jesús (tradició que encara és manté avui en dia).

La repercussió va ser local però amb molt bona acceptació per part de tots els veïns. Tanta acceptació va tenir que hi vam tornar l'any següent, sumant-hi més gent i obrint-lo a visitants d'altres pobles de la comarca.

Aquesta és la crònica d'un començament però el que és més interessant és adonar-nos de la repercussió que a nivell humà ha tingut.

Any rere any s'hi han anat incorporant gent de totes les edats (hi surten

unes 150 persones) però, a part dels figurants, hi ha molta altra gent al darrere col·laborant-hi: preparant dolços, deixant els baixos de les cases, cosint roba, ajudant al muntatge... I aquesta, al meu parer, és la major riquesa d'aquest esdeveniment. És un fenomen intergeneracional.

Treballem conjuntament nens, joves i grans; tots som importants i imprescindibles per a fer un bon pessebre! I la suma de molts petits esforços per aconseguir un mateix objectiu i veure'l realitzat ens dona una gran satisfacció i ens fa ser més "pinya" tots plegats.

Com que cada any es fa en carrers diferents, mai és igual, fet que aporta un major atractiu pels qui el visiten. La descoberta de grans cellers, estables, entrades de les cases de Porrera també és un al·licient tant pels porrerans i porreranes com pels visitants. I una altra motivació n'és la solidaritat, tothom hi treballa voluntàriament i els beneficis que se'n treuen (no es fa pagar entrada però es venen tota mena de productes artesans) van sempre dirigits a alguna associació, fundació o ONG d'àmbit social.

La perseverança (que jo diria que és un dels valors que ens han transmès els nostres avantpassats, treballant i mantenint-se fidels a la terra per sobre dels negres pronòstics que aïraven sobre els pobles del Priorat), és també una de les causes de que, 24 anys més tard, el pessebre encara perduri. Els qui ho tirem endavant pensem que val la pena implicar-s'hi malgrat els esforços que comporta per tan sols dues hores de representació; la cridòria dels més petits corrent alegres mentre els més grans treballen muntant, la il·lusió dels pares i avis quan el petit o la petita de la casa ha de ser el protagonista del pessebre, l'interès de molta gent preguntant quin dia es farà i amb ganes de visitar-lo, la generositat dels veïns quan els toca acollir-lo i deixar entrades, cellers, baixos... així com la certesa de saber que és un fenomen que uneix persones i generacions són alguns dels motius que ens empenyen a fer l'esforç de continuar-lo any rere any.

Porrerrenques i porrerencs, si alguna vegada teniu l'ocasió de visitar el Pessebre Vivent de Porrera sereu molt benvinguts!

SOBRE LA FOTO DE LA CONTRAPORTADA DEL NÚMERO 151

Ens han fet arribar a la nostra redacció una informació sobre la fotografia publicada a la contraportada del núm. 151 del Llum d'Oli. La foto, cedida per Bartomeu Garí Salleras i presa cap als anys 30 al camp de futbol de n'Hereveta, pareix un grup musical format per 4 dones.

La informació rebuda és que no es tracta de cap grup musical de dones, sinó que un grup de quatre amigues varen demanar als músics si se podien fer una foto amb els seus instruments. Només han reconegut dues de les quatre dones que apareixen a la fotografia. Es tracta d'Eulàlia Carlos Salom "*salinera*" a la bateria i Maciana Font Mesquida "*barrala*" a la trompeta.

Volem agrair a Maria del Carme Solivelles i a la seva mare la informació que ens han fet arribar.

XIV TROBADA DE PREMSA FORANA DE MALLORCA A LLORET

DEBAT SOBRE L'ACTUALITAT DE LA PREMSA FORANA

Associació de Premsa Forana de Mallorca

Els representants de diferents i antics mitjans de comunicació de Lloret, encapçalats per Antoni Gomila, reberen 32 persones de 15 publicacions de Premsa Forana, el passat dissabte dia 2 de desembre, a Lloret, al Casal dels Tarongers (edifici del convent dels dominics).

Aquesta trobada serví per difondre al poble de Lloret el que és Premsa Forana de Mallorca i per veure com funcionen diferents revistes i mitjans digitals, pel fet que Antoni Gomila i alguns companys volen enllestir aviat una publicació al seu poble.

Antoni Gomila presentà els participants de la primera taula rodona, que debateren, junt al públic, sobre La Premsa Forana avui. Intervingueren en dita taula: Rafel Oliver Grammatico, president de Premsa Forana i director de la revista N'Alí; Miquel Puiggròs, de la revista Dínola; Pau Quina, de card.cat i Toni Miquel Bauçà, de la revista Mel i Sucre. El president, Rafel

Oliver Grammatico, feu una breu radiografia de l'actualitat de l'Associació de Premsa Forana: anomenà totes les publicacions associades i explicà les activitats que es fan al llarg de l'any.

A continuació, les primeres intervencions dels quatre convidats serviren per a que donessin una idea del que és el seu mitjà de comunicació. Seguidament, es produí un debat entre la taula i el públic, unes 43 persones, entorn a diferents temes: el funcionament intern de les publicacions, les revistes en paper i digitals, costos d'impressió, la dificultat d'informar en un poble, el voluntariat i el relleu generacional, diferents continguts en la informació, subscriptors i publicitat, ajuts i subvencions, arxiu de la informació i de les publicacions, etc.

En el recés per berenar, els assistents pogueren visitar una exposició de revistes antigues de Lloret i una mostra de les revistes actuals de Premsa Forana. L'Ajuntament de Lloret convi-

dà al berenar als assistents i hi assistiren dos dels seus representants consistorials.

En la segona taula rodona: Les revistes de Lloret, intervingueren quatre persones que han format part de les publicacions locals de Lloret: Pau Bibilioni, de la revista Es Pi Gros; Auba Vanrell, de la revista Sa Timba i Andreu Ramis i Guillem Pastor del web lloretans.com. Explicaren la fundació i vida de dites publicacions, amb dades curioses de Lloret i algunes anècdotes molt interessants. El moderador fou Antoni Gomila, qui explicà que posaran en marxa ben aviat una nova publicació a Lloret, tal vegada, en paper i digital alhora.

L'historiador local, Pau Bibilioni, conduí una passejada pel convent dels dominics i voltants, fent arribar als assistents part de la història de Lloret, del convent i dels edificis del centre.

Un dinar de companyonia a Es Pou Nou concloué la trobada de revistes.

Imatge panoràmica presa els anys 30 de l'estació del ferrocarril de Porreres. A la fotografia poden veure dues joves assegudes a l'andana de les vies. Escoltar xiular el tren i contemplar la seva arribada a l'estació es va convertir en un fet molt quotidià dels municipis de la ruralia de Mallorca d'aquests anys. Si qualcú té idea de la identitat de les dones que apareixen a la fotografia poden posar-vos en contacte amb nosaltres (lluindoliporreres@gmail.com, o en persona).